

Wehner Tibor

Nagy Sándor

**Kőből
szabadult**

Körmendi Galéria • Budapest • 2002

Nagy Sándor

Wehner Tibor

Nagy Sándor

Nagy Sándor

„A kő faragása közben fedezzük fel anyagunk szellemét és sajátosságait. A kezünk gondolkozik és követi az anyag gondolatait.”

(Constantin Brancuși)

Pár, 1998, márvány, 19×30×20 cm

A Modern magyar művészet című összefoglaló igényű történeti feldolgozásának 1972-es kiadásában Németh Lajos művészettörténész az új szobrászgeneráció legjelentősebb alkotóinak művészetét elemezvén Nagy Sándor munkásságát a Medgyessy-oeuvre által teremtett tradícióhoz kapcsolódó művészek körében jelölte meg. Joggal: a XX. század művészetében oly mély nyomot hagyó, a modern magyar plasztika egyik fő áramát megteremtő Medgyessy Ferenc szobrászatát jellemző tömör Németh Lajos-leírást akár Nagy Sándor műveire is érvényesíthetnénk: „Egyiptom, az asszír, sumér és az archaikus görög plasztika volt Medgyessy nagy élménye, e korok tiszta plasztikai nyelvezetét, nyers erejét akarta felidézni.” És amiként a tradícióhoz való kapcsolódásban, a formateremtés szemléletében, az anyagválasztásban és az anyagmegmunkálásban is párhuzamok, közvetlen kapcsolódások figyelhetők meg az 1958-ban lezárult Medgyessy-oeuvre és a még napjainkban is továbbépülő Nagy Sándor-életmű között. Ismét Németh Lajos Medgyessy művészetét elemző, de Nagy Sándor művészetére is alkalmazható megállapítását idézzük: „Készített bronzokat is, leginkább azonban a követ szerette, mégpedig a rusztikus harasztit, amely már anyaga miatt is megkövetelte a primitívebb, nyersebb megfogalmazást, a román kori apostolszobrok vagy a provinciális barokk kőfaragók zamatos stílusát.” Ezeket az összefüggéseket ismerte fel és emelte ki már 1967-ben Solymár István is, amikor Nagy Sándor első, a budapesti Ernst Múzeumban rendezett önálló kiállításának katalógusában leszögezte: „Nagy Sándor szobrainak felmenőit Medgyessy Ferenc plasztikáinak körében és Szabolcs levegőjében kereshetjük. A szobrászatnak azt az ősi és modern felfogását képviseli, amely a szobrot belülről, a gondolattól magvas anyag felől képzele el és kívülről befelé keresi a megvalósulást.”

A Modern magyar művészet-et követő, a három évtized elmúltával megjelent újabb, az átfogó történeti áttekintés, az összefoglalás igényével közreadott egyetemi tankönyvben, a négy művészettörténész által jegyzett Magyar képzőművészet a 20. században című munkában – bár életműve az 1950-es évek kezdetétől bontakozott ki, s munkássága kiteljesedésének időszaka a XX. század utolsó harmada volt – Nagy Sándor nevét, művészetének elemzését nem olvashatjuk. Furcsa – és méltánytalan – ez azért is, mert Andrásfi Gábor a Tér-tárgy-szobor. Installációk, objektumok, szoborművek című fejezetben leszögezi: „A nyolcvanas évtized folyamán a háromdimenziós művek köre kiszélesedni látszott; a plasztikai formaadás közegében a hagyományos szoborművek csupán az egyik lehetőséget képviselték. Polgárjogot kapott s általánossá lett az objektum műfaja: posztiszürrealista, popos, konceptuális, arte povera és újhullámos változataiban – a ready made-től a tárgy-kollázson át az assemblage-ig. Mind több művész találta fontosnak, hogy munkái egymással és a rendelkezésre álló kiállítóhely terével is élő kapcsolatba lépjenek. Vagy már meglévő műveiket igyekeztek egységes, egyetlen kompozícióként értelmezhető látvánnyá szervezni, vagy kifejezetten az adott térbe készített alkalmi, efemer életű, másutt többé kiállíthatatlan installációt, illetve tárgyegyüttest, environmentet.” Nagy Sándor hetvenes-nyolcvanas években és az ezredforduló éveiben rendezett szabadtéri szoborkiállításai – budapesti kertekben és nyíregyházi parkokban – pontosan az ezen, a művek és a természeti környezet összhangját megteremtő voltukkal váltak a szokványos szobrászati bemutatók sorától elváló, minőségében és jellegében is újszerű és különös tárlatokká, s a kilencvenes években alkotott és felvonultatott gúlaszobor-együttese is a korábbi hagyományos szobormű-

Fej, 1972, vörösmárvány, 6,5x4,5x5 cm

Család, 1985, vörösmárvány, 27x18x9 cm

eszménytől való elszakadást tanúsították, az új szellemiséggel áthatott, de autonóm, az aktuális trendektől távolságot tartó műformálási elveket reprezentáltak. Lényeges tényező, Nagy Sándor művészetének specifikuma, hogy az új szoborkomponálási koncepció a hagyományos eszközökkel kivitelezett kőszobrok különös együtteseinek kialakításával, felépítésével öltött testet.

Nagy Sándor szobrászatának meg-megújuló jelenségei mögött ezért sem nehéz felfedeznünk a klasszikum eleven jelenlétét. Akkor, amikor a klasszikus szobrászat minden korábbi, évezredek át szervesen épülő elrendszere és gyakorlati szisztémája a XX. század avantgarde művészeti kezdeményezés következtében felrobbant, és amikor túlléptünk már azon a fázison is, hogy minden lehet szobor – amikor nélkülözhetővé vagy behelyettesíthetővé vált az anyag és a tér is, amikor a megfoghatatlanságok plasztikájává szintetizálódhat a gondolat –, Nagy Sándor makacs következetességgel követ faragott és követ farag. A pálya kezdeti fázisában alkotott néhány bronzszobor és ólomplasztika mellett az öt évtizedet felölelő munkásság kizárólagosan az archaikus ideálok és a klasszikum egyszerre ösztönös és tudatos vállalása és követése jegyében, a középkori kőfaragómesterek szívósságával faragott kőszobrok megalkotásának ígézetében épült. „A kőből kibontani az embert mennél teljesebben, mennél sokrétűbben. Mindig ez vonzott. Kezdetben bronzsal is dolgoztam, de a kőben teljesebben tudom kifejezni a mondanivalómat. És a kő sohasem ismétlődik. Mindig más. Milliós éveket zár magába, és én kibontom a szellemet belőle.” – vallotta szobrainak anyagáról, alkotómódszeréről a művész egy beszélgetésben. Az ezredfordulón visszapillantva az elmúlt évtizedekre Nagy Sándor alkotásait a hagyományos anyagválasztás és anyagmegmunkálás ellenére a magyar művészet, a modern magyar szobrászat hallatlanul korszerű és újszerű, kiemelkedő jelentőségű, értékes és – biztosan prognosztizálható: – értékálló műveiként minősíthetjük.

Az ezerkilencszázötvenes években induló, napjainkig ívelő pálya nem bontható szakaszokra: a Nagy Sándor-életmű mind tartalmilag, mind formailag roppant egységes, egynemű. Ezen egység hátterében Nagy Sándor alkotói egyénisége áll, aki a vidéki Magyarország, az ország legelmaradottabb

vidékének, Szabolcs-Szatmár megye küldötteként érkezett a szobrászmesterség kitanulására Budapestre, s aki több évtizedes fővárosi munkálkodása alatt, napjainkig is megőrizte önmagát, indíttatásait. Származására, gyermekéveire, szobrászi szárnypróbálgatásaira így emlékezett egy 1984-es újságrportban a művész: „A kőbe születtem. Nagypám kőműves volt. Szüleim földművesek voltak Bujon: tizenhárman lettünk testvérek, nyolcan maradtunk. Végeztem hat elemi és én is kőműves-tanulónak mentem. De előbb még levante voltam, elvittek engem is, kikerültem Németországba, ott amerikai fogságba estem, aztán nyolc hónap múlva hazakerültem. Itthon, mint kőműves, a nyíregyházi tanyákon dolgoztam. ... Mindig fúrtam, faragtam, és a nyíregyházi szabadiskola vezetőihez is eljutott a hírem, érdeklődni kezdtek utánam. Berky Nándor és Diószegi Balázs voltak a szabadiskola vezetői. Két évig tanultam a szabadiskolán, Váci Mihályék közbenjárására bekerültem a kollégiumba is. ... Aztán Váci András, a festő felkerült Pestre, és az ő unszolására magam is ide jöttem.”

Nagy Sándor roppant egységes, a részletképzést és a mives kidolgozást kezdetektől kerülő plasztikai világában talán csak két, lassú változást reprezentáló jelenségre figyelhetünk fel: a tartalmi kifejezésnek megfelelően felépített, a nagy tömegek ritmusára alapozott komponálásmód mind erőteljesebbé válását – az ábrázoló-megjelenítő formajegyek, motívumok fokozatos háttérbe szorulását, majd szimbolizációs átlénygülését –, és a plasztikai hatóerőket megsokszorozó szoboregyüttesek, szoborgúllák, szoborhalmazok megjelenését és térnyerését. Emellett természetesen Nagy Sándor szobrászatában is jelen van az a kettősség, amely a XX. század második felének magyarországi és közép-európai szobrász-életműveire oly jellemző: az autonóm művek és a megrendelésre készített monumentális alkotások csoportjának különállása. Nagy Sándor pályakezdése óta rendszeresen bemutatta a kis- és középméretű autonóm munkáit a csoportos tárlatokon, majd később a sokszor szabad téren, természeti környezetben rendezett önálló kiállításokon, s emellett 1955 óta folyamatosan készítette a közösségi termekbe, közterekre állított monumentális kompozícióit: elsősorban díszítő jellegű, egyalakos kőszobrokat, portrékat, valamint emlékműveket. Hosszú a megrendelésre készült

Fej, 1975, vörösmárvány, 36×23×28 cm

Fej, 1975, andezit, 38x24x35 cm

Nagy Sándor-alkotta monumentális szobrok sora az 1961-es fóti Ülő lány-tól az 1966-os nyíregyházi Lépő lány-on, az 1977-es debreceni Medgyessy Ferenc-en, az 1981-es budapesti Nemzedékek-en át az 1998-as nyíregyházi Vénusz-ig és a 2000-ben elhelyezett ibrányi Nagyanyá-ig. E művek sorában is kizárólagos a kő alkalmazása és hangsúlyos a körplasztikák komponálása, bár a művész már a főiskolai diplomamunkája óta előszeretettel fordult a domborművek felé is. Az ötvenes években alkotott megyaszói Háborús emlékmű és a táti Sárkányeregetők, majd az 1962-es győri Eörsy Péter hajdúkapitány-t megőrkítő munka és egy 1968-as mosonmagyaróvári háromalakos kompozíciót követően, s mintegy e sorozatot megkoronázva készítette el az 1975-ben a Nyíregyháza központjában felállított balladisztikus hangvételű Örökváltság emlékoszlop-ot. "Nagy Sándor egy 240x70x60-as budakalászi mészkőbe 23 db 130 cm-es figuraméretű alakot faragott, megtartva a hasáb tömör egységét. Az alakok a hasáb három oldalát töltik meg, a negyedike felirat került. Egységes a kompozíció, mint a típusaikban ábrázolt alakok emlékezetes elhatározása. Sűrített, zsúfolt ez a kompozíció, az alakok egymást takarják, mint azoknak a botoknak az ábrázolatain, amelyekre mesterségek történetét, az emberi élet útját, nevezetes események történetét vészték ismeretlen hajdani faragó emberek. ... Nagy Sándor e népi képzőművészek gondolkodásán, módszerén elindulva, de szobrászi tudását és ismereteit is alkalmazva alkotta művét." - írta az emlékművet elemző 1977-es tanulmányában Kovács Gyula.

Miként a köztéri, megrendelésre készült monumentális munkákban, a kisplasztikákban és a közép méretű kompozíciókban is a művész kizárólagos médiuma az emberi alak: az álló, az ülő, a néha összekuporodó, fekvő férfi és női test. Az alakok a hatvanas-hetvenes évek a valóságra konkrétan reflektáló, realista szellemű műveit, az öltözettel, egy-egy kucsmával, a kézben tartott szerszámmal jellemzett, karakteres figurákat követően általában idolszerűek, sohasem egyénítettek. A minden attribútumtól megszabadított, a minden jelzéstől megfosztott testek zártak, súlyosak és már-már a nyersség határait feszegetőn rusztikusak: csak néhány, a felületbe karcolt jelzésszerű vonal, egy-egy szelíd domborulat jelzi a testtájékokat. Számos alkotásban több test olvad eggyé: egymással

szembeforduló és egymásnak háttal elhelyezkedő alakok bonyolult rendszere szerveződik. A megbontatlan kőtömb, a nyúlványok és kiszögellések nélkül megmunkált mészkő, gránit, bazalt, andezit, márvány áttörtlen anyaga, a tömegkapcsolások által élesztett ritmus, az elvékonyodások és a kitéágulások-kiterjedések ütemjátéka, az inkább lapszerűvé nyújtott, mint a dúsan burjánzó forma az általánosítások és elvonatkoztatások szféráját vonja a korai kykladikus plasztikákkal rokonítható művek köré, amelyek a szobor-téma állandósága ellenére hallatlanul változatos, sokszínű világot bontakoztatnak ki. A Nagy Sándor-idol – az eltorzított testarányokkal komponált, a kicsi fejjel, aránytalanul széles csípővel megformált, a gesztusokat nélkülöző, a jelentéseket csupán a testhelyzettel nyomtatékosító torzó – egymástól gyökeresen különböző egyéniségek, jellemek, egymással ellentétes magatartásmódok, életérzések megszemélyesítője-megtestesítője: általa a korszak esendő és méltóságteljes, bátor és gyáva, fenséges és megalázott, győztes és vesztes hőse áll előttünk. 1973-ban, a Káplár Miklós-díj elnyerése alkalmából rendezett hajdúböszörményi kiállítás katalógusában Nagy Sándor szoborvilágáról pontosan és érzékletesen fogalmazta meg Székelyhidi Ágoston: „Szobrait a szabálytalan kocka, a zömök hasáb és az elnagyolt gömb formáival határolja, így fejezvé ki és hangsúlyozván mondandóját egyetlen tárgyáról, az emberről: az arcokban a természetességet és a nyugalmat, az alakokban az erőt, az egyensúlyt és a világhoz fűződő eredendő kapcsolatot. Esméit elsősorban az alakok hordozzák és sugározzák. Úgy, hogy a szilárdságot, a nyugalmat, az erőt, a megérlelt egyensúlyt, a már-már végső egyszerűséget, vagyis a maradandóság látható jegyeit a munkával, az emberi összetartozással, az anyasággal, az életet szolgáló cselekvéssel azonosítják. Súlyos és komor gondolatokat közvetítenek ezáltal a hallgatag mester beszédes szobrai: a gyors és szakadatlan változáshoz igazodó ember figyelmét a múlandó jelenségekről az időtálló értékekre terelik.”

A kilencvenes években Budapesten és Nyíregyházán bemutatott kiállításokon Nagy Sándor már nem önálló alakokat megragadó alkotásokat, hanem különös komponálásmódnak engedelmessé szoborcsoportozatokat sorakoztatott fel. Koroknay Gyula az 1994-ben a nyíregyházi Jósza András

Vénusz V., 2000, mészkő, 95×19×8 cm (K-Cs gy.)

Vénusz kezekkel, 2000, mészkő, 121×28×13 cm (K-Cs gy.)

Múzeumban megnyílt tárlat anyagát szemlélve 654 alkotást számlált meg. Nehezen számbavehetők a tartalmi és formai kapcsolatokat hordozó műegyedekből szerveződő provizórikus és állandó kompozíciókat alkotó szoborhalmazok. A lépcsőzetesen emelkedő gúla- és sarokgúlaszobrok, a polcszobor-együttesek – mind formailag, mind a jelentéskörök, a szimbolizációs metódus viszonylatában – társtalan műformák, egyedülálló kifejezések a magyar szobrászatban: a gúla alakzatú faállványzat bonyolult fölé- és alá-, illetve mellérendeltségi viszonyrendszert hoz létre, amelynek szövevényes téri és vizuális rendjében, rendszerében sorozatművekként állnak az idolszerű alakítású, egyszerre súlyos és

Könyv, 2000, márvány, 10×8×10 cm

könnyed, zárt tömböket alkotó vagy élszerű síkokba foglalt figurák, testrészek, testidézetek, esetenként stilizált alakkapcsolatok. Az egyes mű-egyedek – méretük a néhány centiméterestől a már-már méteresig változhat – önállóak és egymással össze is tartozók: részei egy struktúrának, de úgy, hogy bármikor kiemelhetők, szuverenitásuk megkérdőjelezhetetlen. A gúlaszoboregyedek főként nőalakok – Vénuszok – , de fel-feltünedeznek férfiak is a határozott vízszintesek és a meg-megbomló függőlegesek által villódzó soraikban: állók és ülők, vékony, karcsú, frontális nézetre komponált lapokba vagy súlyos, kis tömbökbe rendezettek, amelyeknek palástján a durva törésfelületek magától értetődően váltakoznak a szépen, mívesen megdolgozott részletekkel. Vannak Nagy Sándor-kompozíciók, ahol a szoborhalmazt tartó állványzat csak mintegy rejtetten van jelen, vagy teljesen eltűnik: az egymásra fektetett idolo kból, az egymásra hányt kőfigurákból épül a torony- vagy gúlaszobor tartószerkezete. Az egy-egy testre fonódó kéz, a váll és a mell, a csípő formai kiemelése, a bekarcolt ágyék és a láb jelzett, pontosan felismerhető: Nagy Sándor számára a nagyvonalú elnagyoltságok és a finom részletkiemelések terepe az idolszerű kötest. A nyersségben játszó kifejezéssel, a szűkszavú, jelszerűvé redukált alakformálással – az emberalak: egy karcolt kőlap vagy kőtömb – az emberi nagyság és esendőség kérdésköreit boncolgatja, s egyúttal egy új esztétikai kategória, az „esendőségében szép” fogalmát, tartalmát körvonalazza.

Nagy Sándor méltatlanul visszhangtalan és értékeihez mérten igencsak visszafogottan reprezentált művészetére az 1992-ben a Kőszilánkok, majd az 1998-ban a Kőből szabadult című, a budapesti Vigadó Galériában és a 2001-ben a Körmendi Galéria Thököly úti kertjében rendezett kiállítás irányította a figyelmet. Ezek a kiállítások azt tanúsították, hogy a kortárs magyar szobrászat egy különleges, nagyívű fejezete körvonalazódott, formálódik e művész műhelyében, zuglói kertjében, hogy a hetvenötödik életéve után is nap mint nap aktívan dolgozó szobrász - őrizve szellemi mestere, Medgyessy Ferenc szobrászati örökségét és egyszersmind messze eltávolodva tőle - csillapíthatatlan alkotókedvvel új és új kőszobrokkal, érzékeny szoboregyüttesekkel, barbár szépségekkel ajándékozza

Idolok

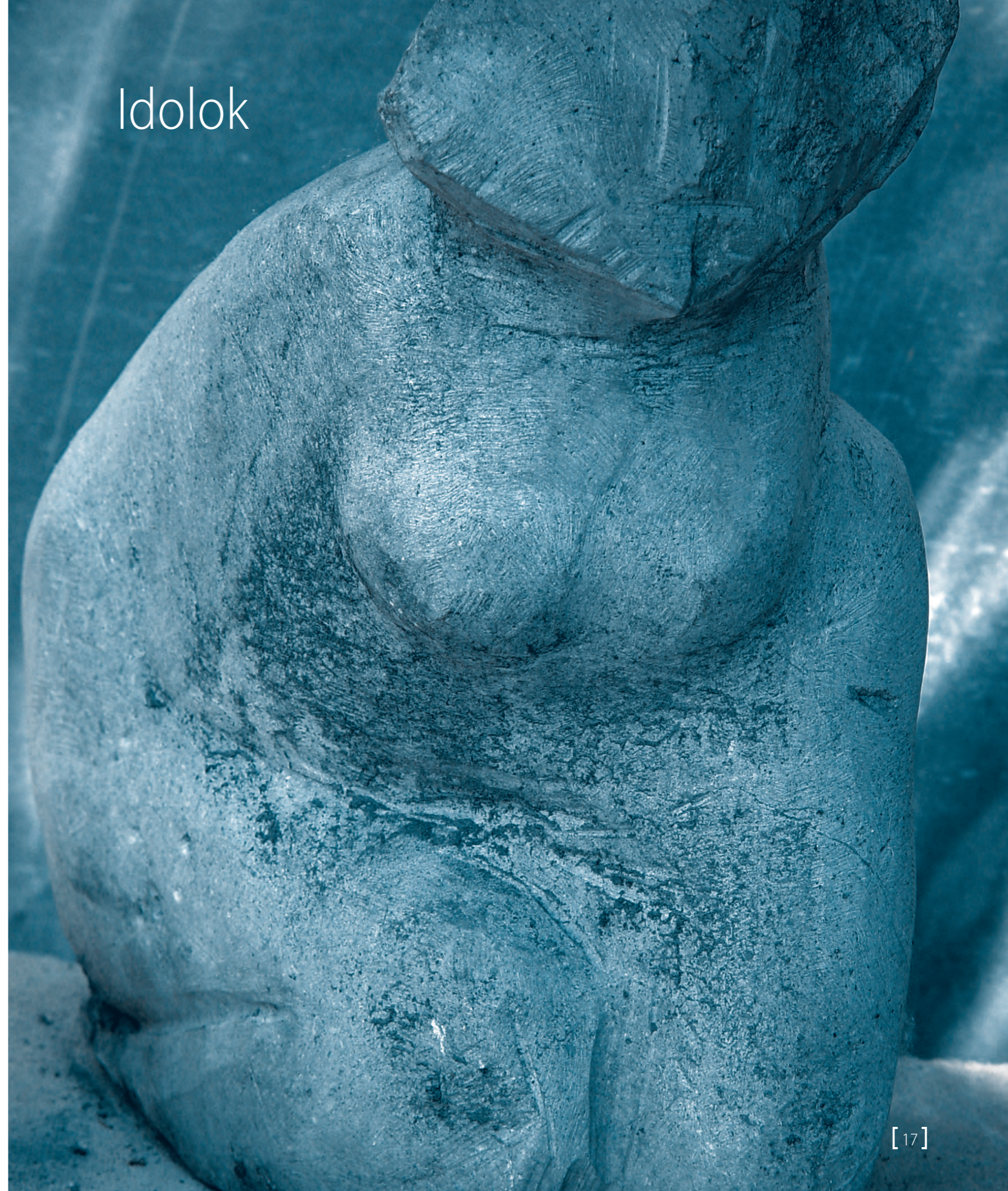
meg művészetünket. Nagy Sándor műalakítási szemlélete Medgyessy Ferenc mellett a XX. századi plasztika két megújítójának munkásságával, a más és más szellemi-esztétikai tágakon kiteljesedett Brancusi- és Giacometti-oeuvre-el is párhuzamba állítható. A sejtésszerű kifejezés, a valóságos formarendet transzponáló, de mégis mintegy lappangón hordozó láttatás, az öntörvényű tömegformálás, a megmunkáltság és a kidolgozatlanság különös összhangja, a szobortestek súlyosság és könnyedség, darabosság és kecsesség közötti váltakozása, a felületek megdolgozottsága és a természetességhez közel álló rusztikus, durvaságot sugárzó volta a modern, a XX. századi szobrászat tanulságainak ösztönös vagy tudatos összegzésére alapozott, újító szellemiségű műkreációs gyakorlatot tanúsítja.

A napilapok is tudósítottak a szenzációs régészeti leletről: a 2001-es esztendő téli hónapjaiban, egy Skopje melletti ásatáson egy hatezer évvel ezelőtt, a Krisztus előtti 4–3. évezredben megformált kis férfitorzó került napvilágra. A szobrocska sovány, előregörnyedő férfialakot ábrázol, amelynek hátgerince, csigolyái, bordái, mozdulattól megfeszített izmai anatómiai pontossággal kidolgozottak, míg az alak homloknézete elnagyolt, durván kivitelezett. A tudósítás mellett közölt fotón Milos Bilbija ásatásvezető látható az ősi férfitorzóval, aki mintha egy drámai erőket összpontosító, rendkívül érzékeny, kései, Nagy Sándor-alkotta kőszobrot emelne a múlt mélységes titkait kutató szeméi elé.

Wehner Tibor

Idol, 1996, márvány, 35×17×30 cm ►

Életmű kiállítás, 2000 június, Körmendi Galéria, Budapest ►►

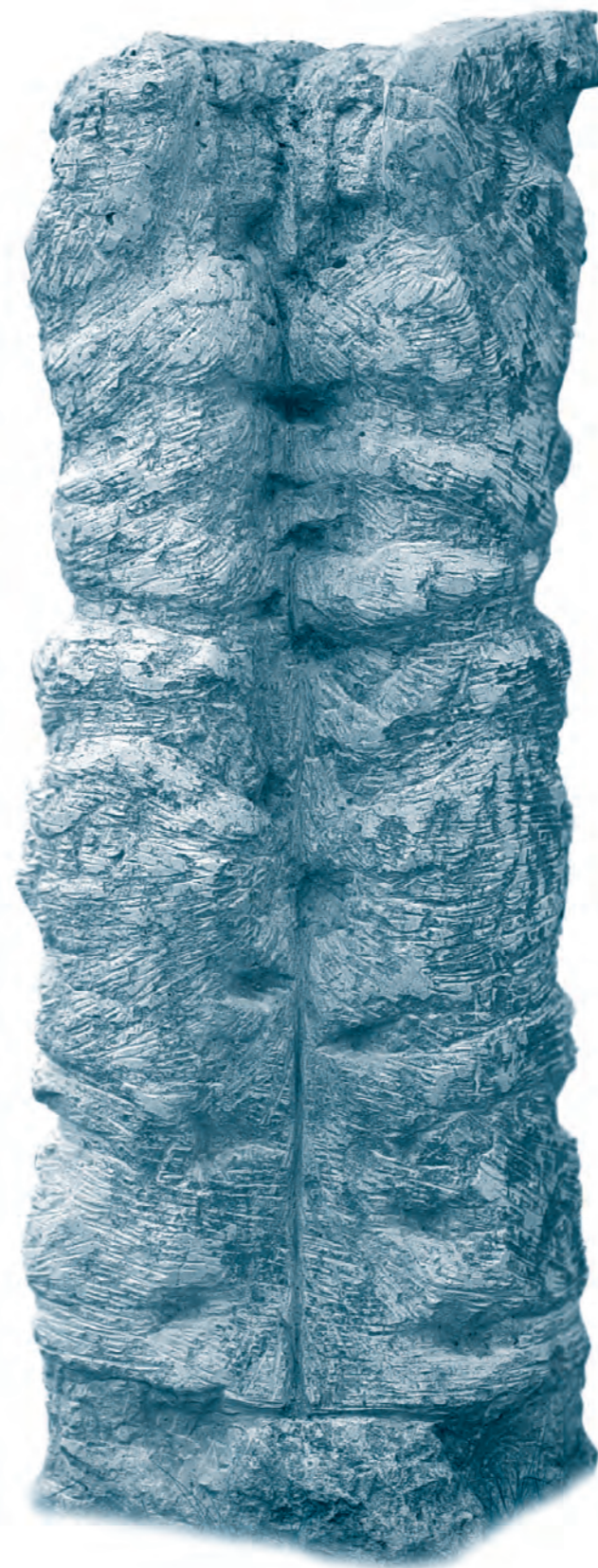

Asszony, 1966, mészkő, 123x34x29 cm

Éva, 1966, mészkő, 130x32x29 cm

Táncoló, 1980, mészkő, 170x52x43 cm

Fejkendőjét fogó nő, 1965, mészkő, 118x30x30 cm, j.n.

Gyerekek a földgömb körül, 1970, andezit, 45×41×38 cm

Fejkendőjét fogó nő, 1965, mészkő, 118×30×30 cm ►

Fekvő, 1967, mészkő, 35×117×24 cm

Vízhordó, 1987, kő, 97×38×11 cm

Hajló figura, 1965, kő, 43×10×20 cm

Anya gyermekével, 1970, homokkő, 40×32×27 cm ▼►

Álló figura, 1980, mészkő, 38×13×27 cm

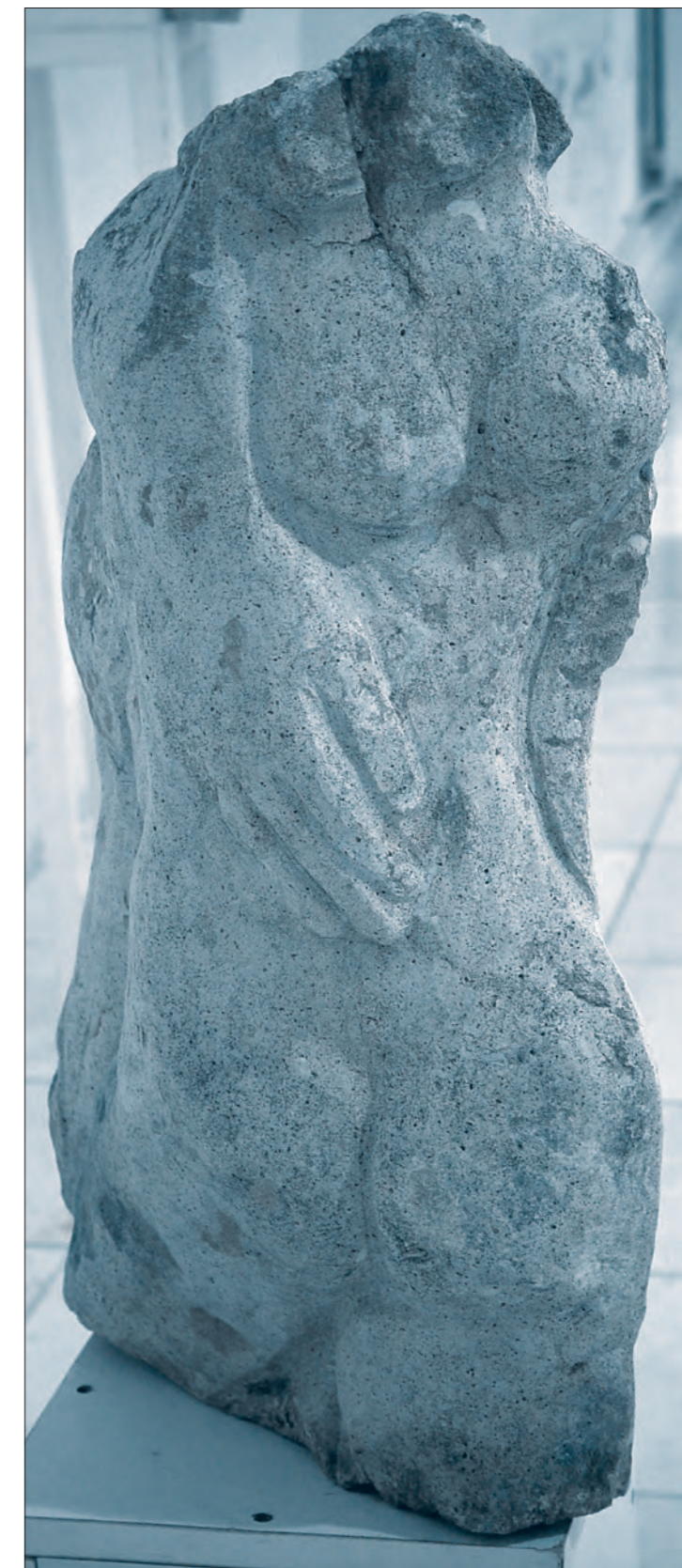
Két figura, 1965, vörösmárvány, 53×38×11 cm ▲►

Anya gyermekkel és babával, 1965, kő, 47×35×23 cm

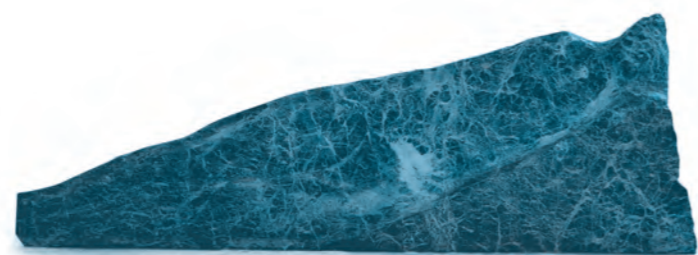
Torzó kezekkel, 1999, mészkő, 64×40×26 cm

Torzó kezekkel, 1999, mészkő, 64×40×26 cm

Kétoldalal, 1992, mészkő, 70x80x6 cm

Fekvő, 1998, márvány, 57x21x2,5 cm

Gondban, 1988, mészkő, 110x94x40 cm

◀ Szoborpark részlet (B. gy.)

Könyörgő, 1982, márvány, 83×40×17 cm (K-Cs gy.)

Vénusz kézzel, 1965, mészkő, 63×33×10 cm (K-Cs gy.)

Pár II., 1988, vörösmárvány, 50×41×18 cm

Fekvő Vénusz I., 1999, kő, 43×50×70 cm

Ülő nő felhúzott térdekkkel, 1985, kő, 76×52×16 cm

Pár, 1965, mészkő, 102×52×16 cm (B. gy.)

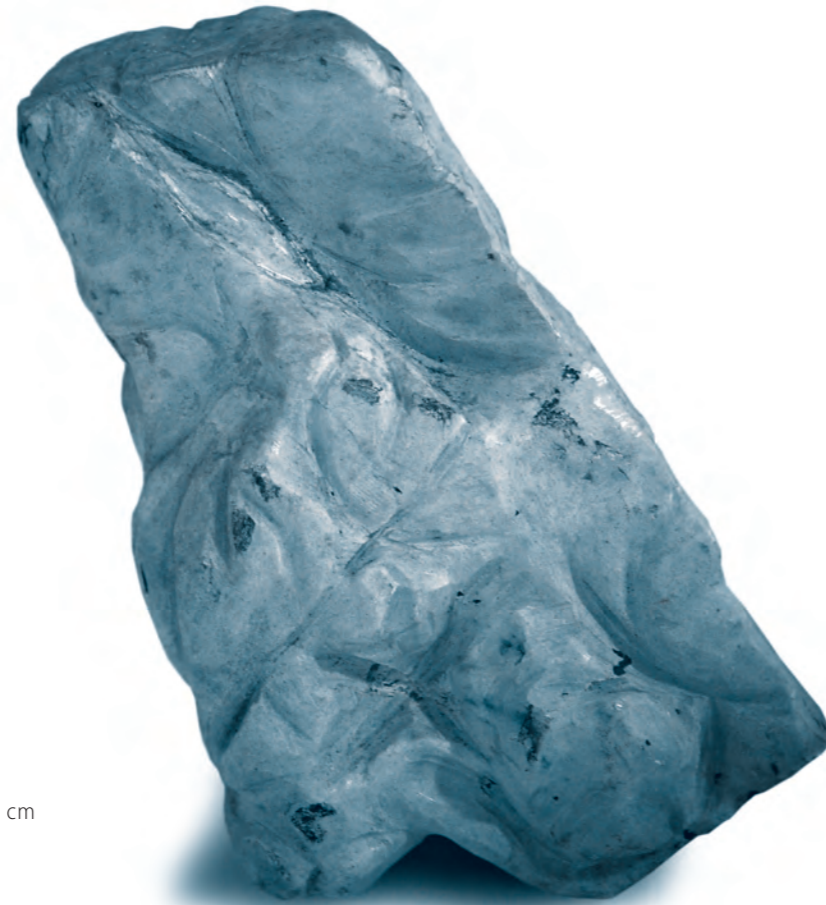

Hármas vénuszkompozíció, 2001 kő, 92×43×24 cm (K-G)

Mozgásban, 2001, mészkő, 26,5×39×7 cm

Fotelben ülő Vénusz, 2001, kő, 33×27×32 cm

Kőben fevő, 1999, márvány, 41×28×23 cm

Összebújók, 1998, villányi mészkő, 74×50×39 cm (B. gy.)

Asszonyok gyerekkel, 1996, mészkő, 93×41×38 cm

Anyák, 1992, mészkő, 93×47×44 cm

Felhúzott térdrel ülő figura, 2002, mészkő, 60×31×36 cm

Gondolkodó, 1975, kő, 60×43×33 cm

Előre hajló, 1999, kő, 45×36×40 cm

Álló lány, 1968, mészkő, 167×39×20 cm (K-Cs gy.)

Leskelődők, 1996, mészkő, 20×13×18 cm

Anya gyermekkel, 1985, márvány, 23×15×11 cm

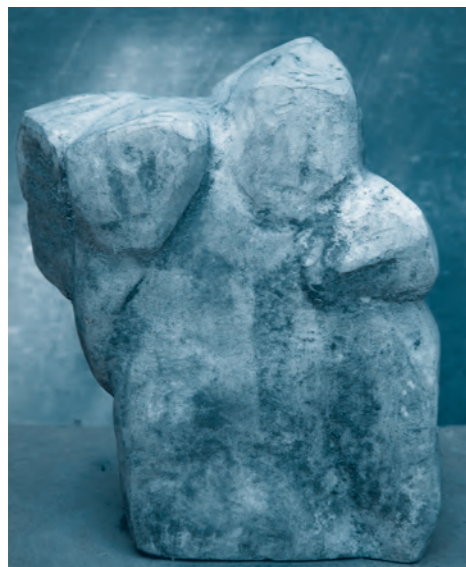
Öllezők, 2002, mészkő, 24×19×10 cm

Csoport, 1995, kő, 60×43×31 cm

Gyász, 2001, andezit, 47×27×17 cm

Összehajlók, 1994, mészkő, 69×51×23 cm

Csoport, 1998, mészkő, 22×19×12 cm

Ülő figura, 2000, kő, 110×37×38 cm

Ülő akt, 1999, mészkő, 130×70×32 cm

Vénusz kezekkel, 2000, mészkő, 66×17×13 cm

Vénusz udvarhölgyekkel, 2001, mészkő, 77×15×9 cm

Vénusz, 1999, mészkő, 130×40×26 cm

Vénusz, 2000, márvány, 158×30×16 cm

Vénusz II., 2000, kő, 139×30×14 cm

Hármas Vénusz, 2000, vörös márvány, 136×32×19 cm

Asszonyok váltakozó pózban, 1993, vörösmárvány, 78×40×19 cm

Vénusz, 2001, vörös márvány, 148×25×17 cm

Vénusz pajkos gyerekkel, 1992, mészkő, 102×40×25 cm

Torzó, 2002, mész, 66×42×20 cm

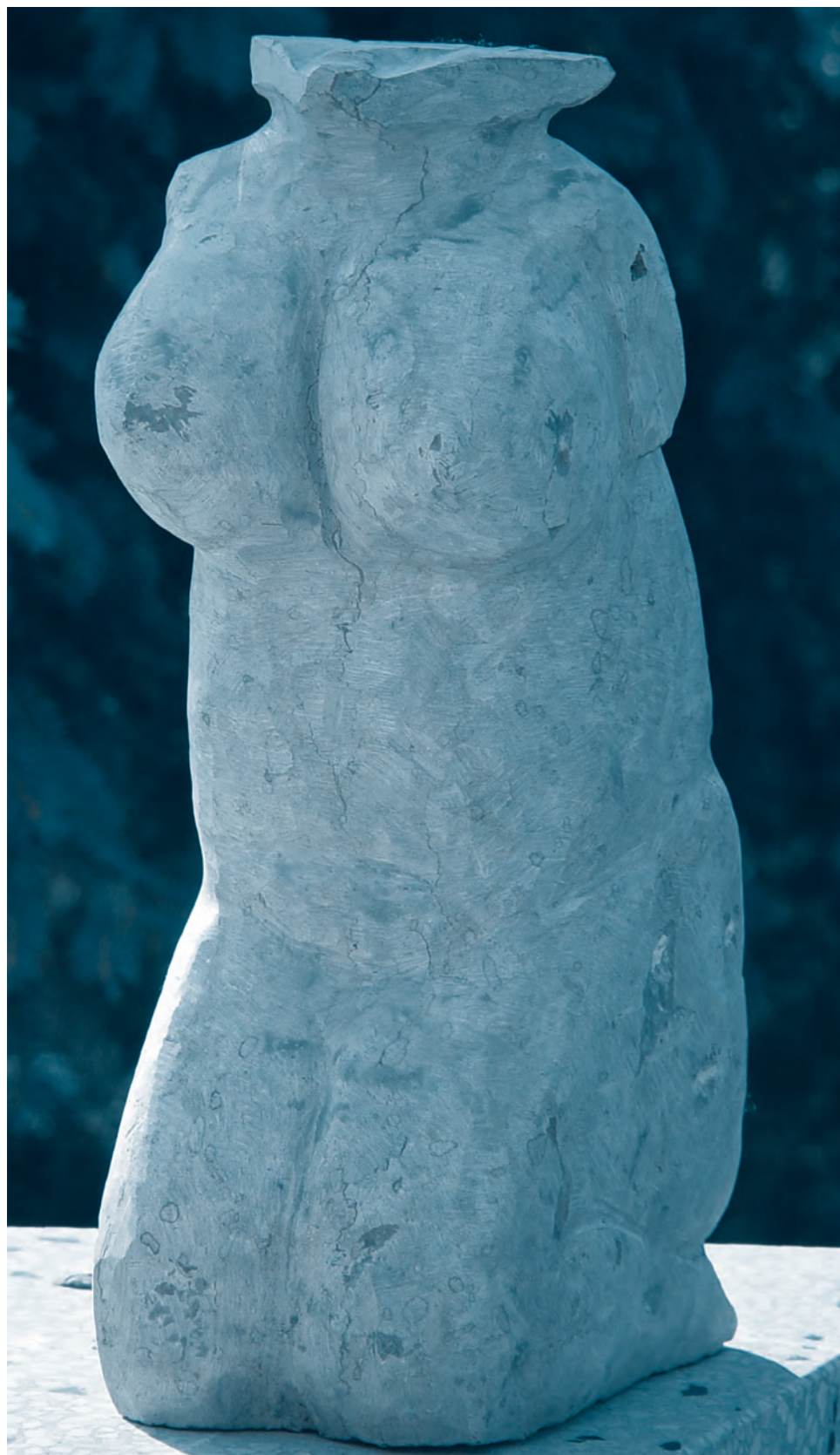
Négyes Vénusz, 1996, bazalt, 85×27×16 cm

Derengés, 2001, gránitszobor, 103×39×40 cm

Négyen egy kőben, 1996, kő, 38×42×41 cm

Térdeplő Vénusz, 2002, vörös márvány, 33×12×18 cm

▲ Didergő, 1999, mészkő, 58×36×32 cm

Kuporgó, 1999, mészkő, 32×19×17 cm

▲ Kezekkel, 2000, homokkő, 61×30×38 cm

Rohanó, 1984, mészkő, 36×32×15 cm

▲ Ülő figura, 2001, mészkő, 31×10×22 cm

Tárukozó, 1996, kő, 22×16×22 cm

▲▲ Ülő figura, 1998, mészkő, 20×18×21 cm

▲ Szaladó, 2002, mészkő, 32×18×26 cm

▲ Büszkő, 2002, mészkő, 27×26×14 cm

▲ Csoport, 2002, mészkő, 20×23×16 cm

Bánat, 1999, mészkő, 20×18×18 cm

Ülő, 1999, mészkő, 42×14×32 cm

Torzó IV., 2002, mészkő, 44×32×19 cm

Búsuló, 2000, mészkő, 23×24×21 cm

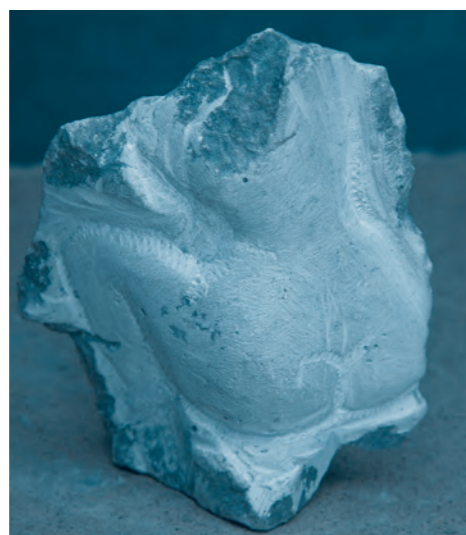
Fekvő Vénusz, 1990, vörösmárvány, 6×13×3 cm

Torzó, 2002, mészkő, 53×28×40 cm

Akt, 1988, fekete márvány, 2,5×13×8,5 cm

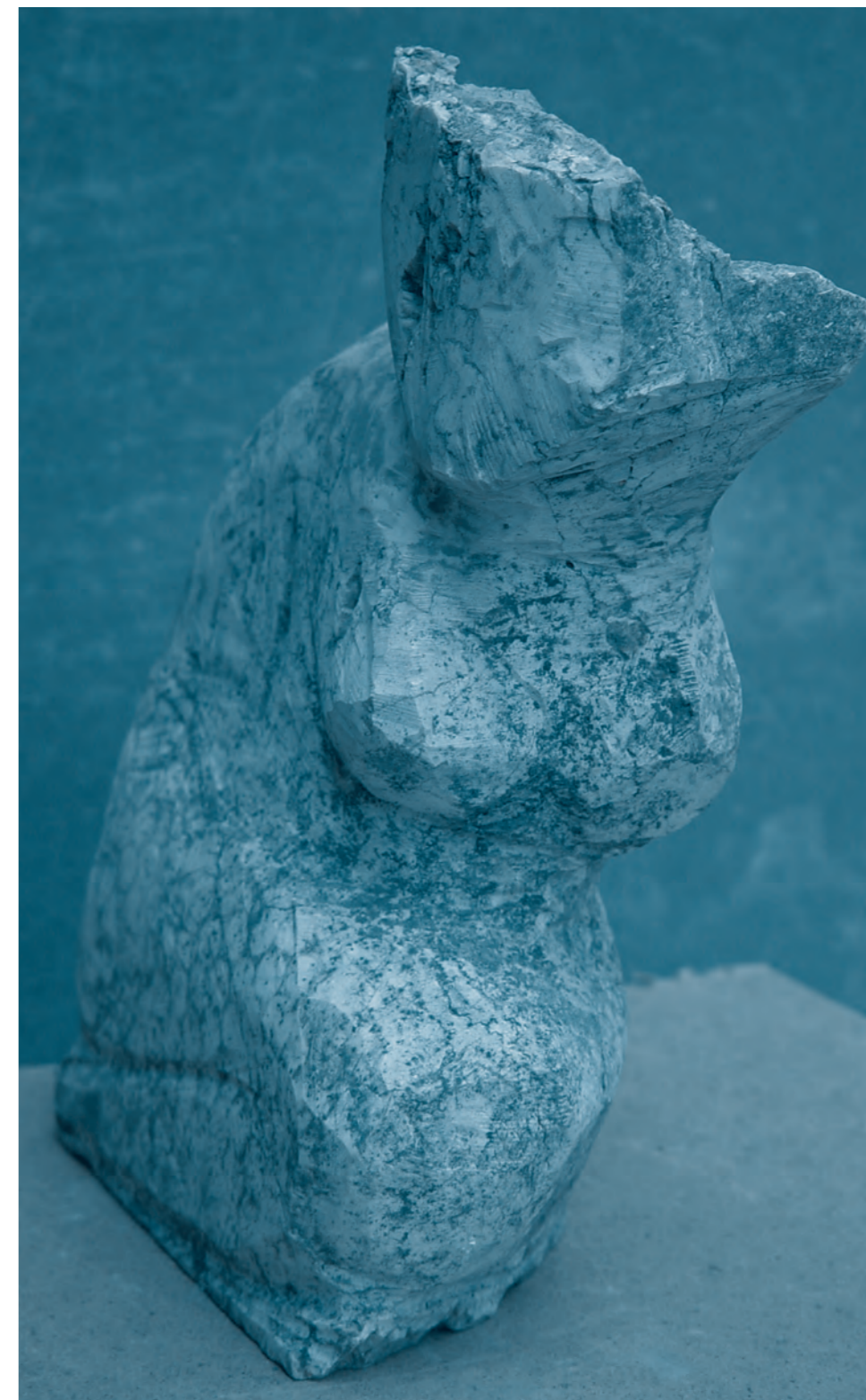
Női hát, 1992, mészkő, 12×9×4 cm

Kucsmás fej, 1980, vörös márvány, 11,5×7×1 cm

Torzó kezekkel II., 2002, mészkő, 35×23×14 cm

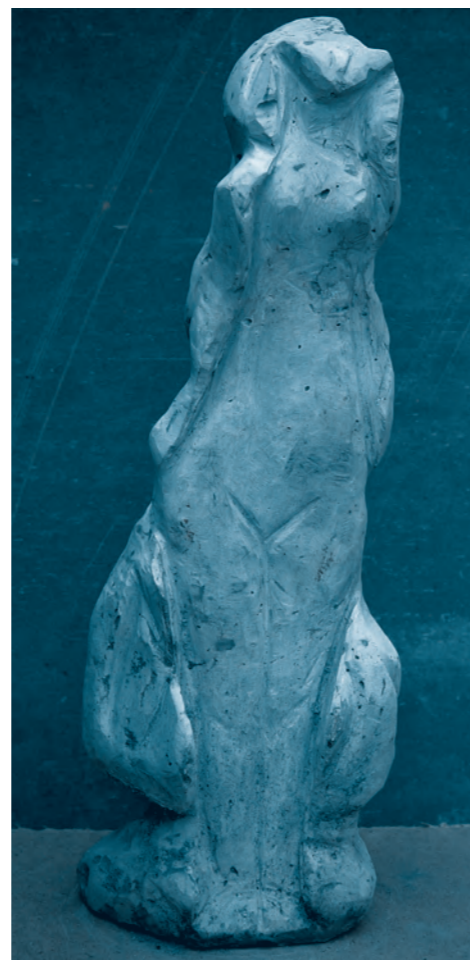
Térdeplő, 2001, mészkő, 22×28×11 cm

Térdeplő, 1990, mészkő, 40×14×25 cm

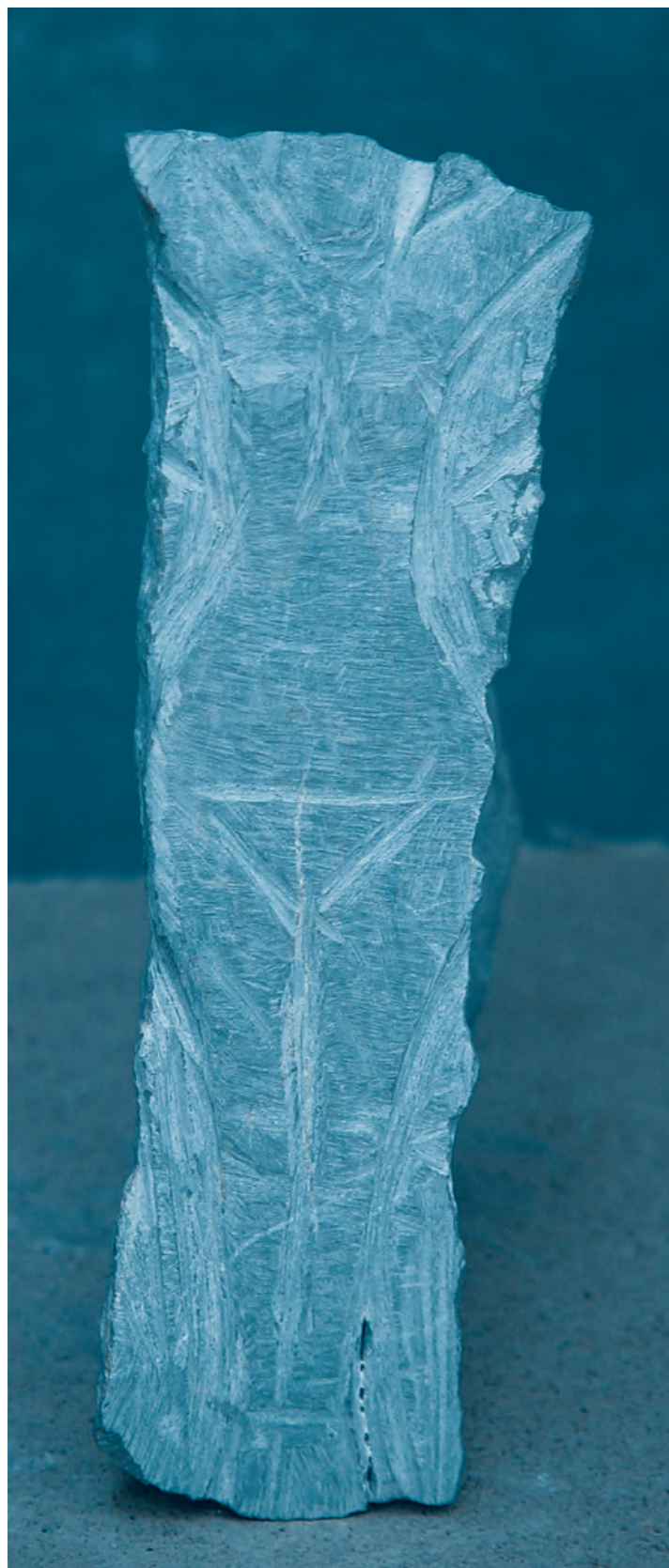
Szélben, 1985, vörös mészkő, 24×17×17 cm

Vénusz I., 2001, mészkő, 59×20×15 cm.

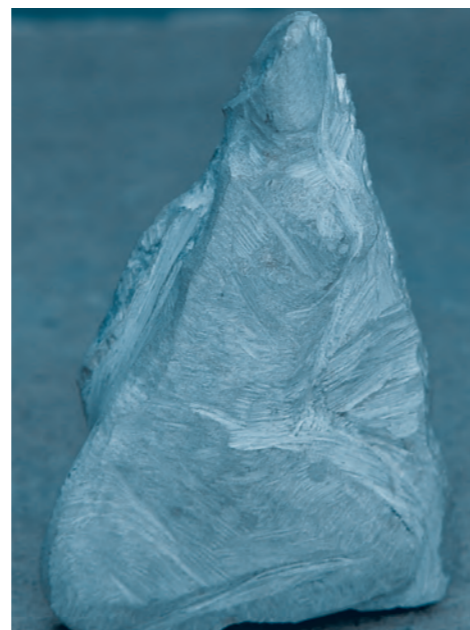
Ülő figura, 2000, mészkő, 25×15×16 cm.

Napozó, 2002, szürke márvány, 16×4,5×1,5 cm

Szélben, 1983, szürke homokkő, 25×12×14 cm

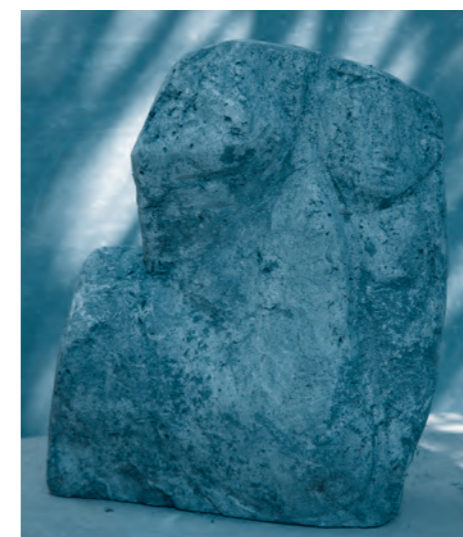

Térdeplő, 2002, vörös márvány, 10×6×2 cm

Ülő, 2000, mészkő, 30×21×21 cm

Torzó kezekkel, 2002, mészkő, 35×28×8 cm

Ketten, 1998, mészkő, 27×21×10 cm

Fekvő akt, 1998,
vörösmésző, 23×48×22 cm

▲ Torzó II., 2002, mésző, 34×38×16 cm

Torzó kézzel, 2000, bazalt, 30×30×22 cm

▲ Torzó III., 2002, mésző, 28×21×26 cm

Akt kőben, 2001, mésző, 19×27×29 cm

Fekvő kezekkel, 1998, mésző, 21×40×8 cm

Fekvő, 2002, bazalt, 32×21×38 cm

Domborulatok, 2002, mésző, 37×42×25 cm

Büsz, 2001, mészkő, 28×41×15 cm

Torzó, 2001, mészkő, 29×20×13 cm

Torzó kezekkel, 2000, mészkő, 26×38×17 cm

Nő gyermekkel, 1963, mészkő, 35×15×20 cm

Gondolkodó, 1980, vörös mészkő, 31×11×28 cm

Fekvő Vénusz, 1965, mészkő, 42x72x18 cm *(K-Cs gy.)* ▶

Sándor Nagy

“As we carve, we discover the nature of our material.
Our hands begin to think, and follow the thoughts of the material.”
(Constantin Brancuși)

Fekvő Vénusz II., 1999, kő, 17×64×16 cm

In the 1972 edition of *Modern magyar művészet* (Modern Hungarian Art), Lajos Németh places Sándor Nagy firmly in the great sculptural tradition of Ferenc Medgyessy. And he is right to do so. Medgyessy is one of the most important figures in 20th-century Hungarian plastic art, and what Németh writes about him could equally well be applied to Sándor Nagy. “Medgyessy was greatly taken with the sculpture of ancient Egypt, of Assyria and Sumeria, and with archaic Greek statuary. He tried to capture the pure language and raw power of this kind of sculpture in his own work.” Medgyessy’s oeuvre comes to an end in 1958; Sándor Nagy’s is still developing; but the parallels already discernible between the two men are striking, both in the way they choose to interpret form and in the way they select and handle their material. Again, this passage about Medgyessy could just as well have been written about Nagy: “he worked with bronze as well, but his real love was stone, especially rough-hewn, rustic stone, the ideal vehicle for a raw, primitive sculptural style, the kind of thing we find in Romanesque statues of the Apostles or provincial Baroque carving”. In 1967, István Solymár noticed and drew attention to the same parallels, writing the following in the catalogue to Nagy’s first one-man exhibition in Budapest’s Ernst Museum: “The sculpture of Sándor Nagy takes its inspiration both from the work of Medgyessy and from the air of Szabolcs County. His sculpture is at once very ancient and very modern: the concept springs from within the sculpture itself; it is the material which is the seed-bed of ideas, and those ideas seek expression from within”.

Three decades after *Modern magyar művészet* came *Magyar képzőművészet a 20. században* (Hungarian Fine Art in the 20th Century). Although Sándor Nagy is indisputably a 20th-century artist, with

an oeuvre that began to develop in the 1950s and reached full maturity in the last third of the century, his name is surprisingly absent. This is not only strange, it is also unjust, particularly as Gábor András, in the chapter on sculpture, writes that “During the 80s more and more three-dimensional works were produced, with traditional sculpture being only one of the ways in which this happened. The object became accepted as a genre in its own right, in post-Surrealist, Pop-Art, Conceptualist, Arte Pro Vera and New Wave styles, from ready-made through object collage to assemblage. More and more artists began to sense the importance of creating a link between their works and the space in which they were put on display, and some began attempting to turn existing works into coherent, stand-alone compositions, or else produced ephemeral, one-off installations and object groupings that were intended only for a single exhibition space and would be unexhibitable anywhere else”. The outdoor exhibitions that Sándor Nagy put on in the 70s and 80s – and towards the end of the century as well – contained works that did precisely this: they created a balance between a piece sculpture and its environment, and were at once new and exciting, very different from traditional sculpture exhibitions. The pyramid sculptures that Nagy produced in the 90s demonstrate a break from his earlier, more traditional view of sculpture. They are imbued with a completely new feeling, and are at the same time entirely original, keeping their distance from the trends of the time. In producing stone sculptures crafted with traditional tools and yet infused with a whole new sculptural concept, Sándor Nagy is doing something new.

Nagy's work contains an interesting mixture of the new and the classical. At a time when the movements of 20th-century art had exploded every traditional theory and practice, and when we had even gone beyond the stage where anything could be termed a sculpture, Nagy went on stubbornly carving stone. At the beginning of his career he worked a little in bronze and lead as well, but for most of the five decades which that career has so far spanned, it has been stone which has really inspired him. “Capturing man in stone,” he says, “ever more completely, ever more subtly. That's what I've

always wanted to do. At first I worked in bronze as well, but I found that I could express what I wanted to say so much better in stone. And stone is never the same. It's always different. There are millions of years locked up in there. I set its spirit free.” Looking back over the past few decades, it becomes clear that despite his choice of a highly traditional material and his traditional manner of handling it, Sándor Nagy is a highly new and original voice in Hungarian art – and, I think we can safely say, it is a voice that will continue to have a relevance for generations to come.

Nagy's career is difficult to break down into stages. His works are always highly original and unique, both in terms of content and in terms of form. Behind this consistent coherence stands his artistic personality, but there is something else as well: provincial Hungary, and the very poorest part of provincial Hungary at that, something that has always stayed with him, despite his many years in Budapest. Nagy was born in Szabolcs-Szatmár County in north-eastern Hungary. In a 1984 newspaper interview, he had the following to say about his early years: “I was born into stone. My grandfather was a mason. My parents were agricultural labourers in Buj. They had thirteen children, of whom eight survived. I did six years of school and then went off to be a stonemason myself. Before that I was in the Hungarian youth paramilitary. I went to Germany, was taken prisoner by the Americans, and came home eight months later. I worked as a stonemason on farmsteads in and around Nyíregyháza. I spent my whole time smoothing and carving, and after a while Nándor Beryk and Balázs Diószegi, the directors of the Nyíregyháza free school got to hear about me. I studied at the school for two years. It was thanks to Mihály Váci that I got into college. Then András Váci, the painter, went up to Budapest, and suggested that I do the same.”

Sándor's career is uniform, then, but not entirely. His sculptures lack – and have always lacked – detailed articulation. But there are two symptoms of slow change discernible in his oeuvre. His method of composition is based on the rhythm of the weight of stone itself, and this becomes ever more pronounced as formal motifs gradually sink into the background, pared down to their purest

symbolic essence. The other change is the gradual move towards sculptural groups and ensembles, repeated shapes which serve to multiply the power of the sculpture. Nagy's work is not free from the dichotomy which characterises so much of Hungarian and Central European sculpture: works which sprang from an independent creative urge and monumental sculptures produced to order. Since the beginning of his career, Sándor Nagy has regularly exhibited small and medium-sized autonomous works in group exhibitions. Later on he put on one-man exhibitions of his own, often in the open air, and since 1955 he has been producing monuments for public places. These have mainly been decorative, single-figure stone sculptures, portraits and monuments. To enumerate them all would take some time: to name but a few, there is the Seated Girl in Fót (1961); the Girl Walking in Nyíregyháza (1966); Ferenc Medgyessy in Debrecen (1977); Generations in Budapest (1981); Venus in Nyíregyháza (1988), and Grandmother in Ibrány (2000). These works are without exception made of stone and are three-dimensional, though Nagy has been interested in bas-relief since his college days. Following his 1950s War memorial in Megyaszó and Kite Flyers in Tata, and the Heyduck Captain Péter Eörsy in Győr (1962), as well as a three-figure sculpture in Mosonmagyaróvár (1968), comes his balladesque Memorial Column to the Fee Absolute (1985) in Nyíregyháza, as if rounding off the series. In a 1977 study of public monuments, Gyula Kovács wrote that "Sándor Nagy has carved a 23-piece work with figures of 130 cm into a piece of Budakalász limestone 240×70×60 cm, and has managed to retain the original massy bulk of the stone block. The figures cover three sides of the column. The fourth side has an inscription. The composition is

Figuráció 38.

a coalescent whole, and the figures are very memorable. It is dense and compact; the figures overlap; like those old walking sticks carved thickly with figures from history and legend. Nagy has retained this folk style, but his work is not at all folksy. It is the work of an experienced and expert sculptor".

In all his works Nagy's subject matter is exclusively the human form. In the 60s and 70s these tended to be Realist in character, typified by a piece of clothing, a hat or a tool. After these came more idolised figures, not individuals, but general representations of humanity, freed from all character attributes, rough and rustic to the point of crudity. The limbs are identified by shallow lines scratched in the surface of the stone. In many of the works we find several figures fusing into one: figures turned to face each other, or placed back to back, melding together into a complex system. The mass of stone is unarticulated; hardly hewn into shape at all. The rhythm of the works derives from the relationship between the masses of stone themselves, an interplay of narrowness and breadth, reminiscent of early Cycladic sculpture: a multifarious world which develops despite the sameness and permanence of the sculptural theme. Sándor Nagy's idol-like figures have stylised bodies: small heads and disproportionately wide hips. No gestures are used: the attitude of the figure says it all. In 1973, Nagy won the Miklós Kaplár Award, and an exhibition was organised in Hajdúböszörmény to mark the event. Writing in the exhibition catalogue, Ágoston Székelyhidi said the following: "Nagy's sculpture is defined by irregular cubes, stumpy columns and rough spheres. He uses only a single motif: the human form. His faces reflect a calm naturalness; his bodies radiate strength, balance and a sense of belonging in the world. The emotions that his works convey – feelings of permanence, calm, simplicity and harmony – are immediately linked to the figures that convey them, and to human ideals such as work, motherhood and friendship. These works have much to say, and their message is serious and important. The enduring and the fleeting come together: moments that pass, and values that remain".

In his exhibitions in Budapest and Nyíregyháza in the 90s, Nagy no longer had single-figure works, but sculpture groups instead. Analysing the material from the 1994 exhibition in the András

Jósa Museum in Nyíregyháza, Gyula Koroknay counted 654 works, but it is difficult to count them as such: some compositions are made up of more than one work. Not all the compositions are permanent units, so how does one count them? The pyramid sculptures are built up out of multiple elements, as are the shelf-sculpture ensembles. Both in their form and in what they express they are quite unlike anything else in Hungarian sculpture. The pyramid-shaped wall frames create a complex system of relationships going up, down and across; a tissue of spatial and formal order in which appear idol-like figures, stylised forms and body parts, at once dense and light, compact and lithe. The component parts of each composition – whether just a few centimetres in size or extending for several metres – are at once independent and inter-dependent. They are part of a structure and yet individual works in their own right, capable of existing on their own. The components of the pyramid sculptures are mainly female figures – Venuses – but there are male figures as well: seated and standing, lean, thin, composed of full-frontal slabs or organised into small, compact blocks. There are some works where the frame supporting the figures is only a hidden part of the work, and some where it disappears altogether and the structure is held aloft by the intermeshing of the figures themselves. Nagy's idol-figures are an interesting blend of featureless generalisation and sudden flashes of detail. Everything is expressed as concisely as possible, reduced to a bare minimum, in such a way that penetrates our humanity, dissects human magnitude and frailty, and creates a new aesthetic category, the idea of "beauty in fallibility".

For a long time the work of Sándor Nagy failed to attract the attention it deserved. In 1992 the Vigadó Gallery in Budapest mounted an exhibition entitled *Stone Fragments*, followed by *Freed from Stone* in 1998. In 2001 the Körmendi Gallery put on an exhibition in the garden of its Thököly street gallery, also in Budapest. The exhibitions demonstrated that Nagy is still very much an active sculptor. The beauty of his works is almost barbaric. He is still faithful to the legacy of Ferenc Medgyessy, and yet has moved far beyond that as well, demonstrating parallels with two other great innovators of the 20th

Figuráció 24.

century: Brancuși and Giacometti. So much of what he says is suggested rather than clearly spelled out. There is a tension between what is finely worked and what is roughly hewn. So much is latent, and there are so many paradoxes: between heaviness and grace, elegance and crudity, fine craftsmanship and rustic workmanship, expertise and instinct, the ancient and the innovative...

In the winter of 2001, excavations near Skopje uncovered a small male torso, carved in about the 3rd or 4th century BC. The anatomical detail of the spine, the vertebrae, ribs and muscles is striking – and yet the whole thing is crudely executed. What is equally striking about the object is how closely it resembles a sculpture by Sándor Nagy.

Tibor Wehner

Figurációk

Figuráció 2.

Figuráció 22.

Figuráció 10.

Figuráció 12.

Figuráció 17.

Figuráció 14.

Figuráció 18.

Figuráció 26.

Figuráció 28.

Sándor Nagy

„Während des Bearbeitens des Steins
entdecken wir den Geist und die Eigenheiten
unseres Materials. Unsere Hände denken
und folgen den Gedanken des Materials.“
(Constantin Brancuși)

Als der Kunsthistoriker Lajos Németh die Werke der bedeutendsten Künstler der neuen Bildhauergeneration der 1970er Ausgabe seiner zusammenfassenden Arbeit „Die Moderne ungarische Kunst“ analysierte, hat er die Arbeiten von Sándor Nagy in dem Kreis der Werke, die sich an die vom Medgyessy-Oeuvre geschaffene Tradition anschließen, zugeordnet. Und das mit Recht: Das charakteristisch Massive des in der Kunst des XX. Jahrhunderts eine so tiefe Spur hinterlassenden, eine der Hauptströmungen der modernen ungarischen Plastik schaffenden Bildhauers Ferenc Medgyessy kann der Beschreibung von Lajos Németh auch für die Werke von Sándor Nagy geltend gemacht werden: „Die ägyptische, die assyrische, die sumerische und die archaisch griechische Plastik waren das große Element von Medgyessy, er wollte die reine plastische Sprache dieser Zeitalter, ihre rohe Kraft zitieren.“ Und da in der Verbindung zu dieser Tradition, in seiner Anschauung der Formgebung, in der Materialwahl und der Materialbearbeitung Parallelitäten auftreten, sind direkte Verbindungen zwischen dem 1958 fertiggestellten Medgyessy-Oeuvre und dem noch in unseren Tagen weiter entstehenden Lebenswerk von Sándor Nagy zu beobachten. Erneut analysiert Lajos Németh die Kunst von Medgyessy, aber wir zitieren auch seine auf die Kunst von Sándor Nagy anwendbare Feststellung: „Er fertigte auch Bronzestatuetten an, den Stein mochte er jedoch lieber, und zwar das rustikale Gestein aus Haraszt, wobei er schon wegen des Materials die primitivere, rohere Formgebung verfolgte, den Stil der romanischen Apostelskulpturen oder den samtigen Stil der provinziellen barocken Steinmetze.“ Er erkannte diese Zusammenhänge und hob bereits 1967 István Solymár hervor, als er im Katalog der ersten, im Budapestern Ernst Museum veranstalteten, selbständigen Ausstellung schrieb: „Die Skulpturen können

in den Kreis der Plastiken von Ferenc Medgyessy gehoben werden und wir können sie im Dunstkreis von Szabolcs suchen. Er vertritt die uralte und moderne Auffassung der Bildhauerei, die sich die Skulptur von Innen heraus, vom Gedanken über das kernige Material vorstellt und von Außen nach Innen die Verwirklichung sucht.“

Drei Jahrzehnte nach „Der modernen ungarischen Kunst“ ist erneut ein umfassender historischer Überblick, mit dem Anspruch einer Zusammenfassung in einem Universitätslehrbuch von vier Kunsthistorikern mit dem Titel „Die Ungarische Bildende Kunst im 20. Jahrhundert“ erschienen. Obwohl die Anfänge seines Lebenswerkes auf Anfang 1950 datiert werden können und das letzte Drittel des XX. Jahrhunderts der Zeitraum der Entfaltung seiner Arbeiten war – ist der Name Sándor Nagy und seine Kunst nicht in der Analyse vor dem Leser zu entfalten. Das ist schon deshalb eigenartig – und unwürdig –, weil Gábor András im Kapitel Raum-Objekt-Skulptur. Installationen, Objekte, Plastiken schreibt: „Im Laufe der 80er Jahre schien sich der Kreis der dreidimensionalen Werke zu erweitern; bei der plastischen Formgebung vertraten die traditionellen Skulpturen lediglich eine Möglichkeit. Das Objekt-Genre erhielt Bürgerrecht und wurde allgemein: in den Varianten Postsurrealismus, Pop, konzeptionell, Arte provera und New Wave – von ready made über Gegenstandskollagen bis hin zu Assemblagen. Immer mehr Künstler hielten es für wichtig, dass ihre Werke miteinander und mit dem zur Verfügung stehenden Ausstellungsraum in direkten Kontakt treten. Oder sie versuchten, ihre bereits bestehenden Werke als eine einheitliche, einzige Komposition interpretierbare Ansicht oder ausgesprochen im gegebenen Raum gefertigte zufällige, vergängliche, anderswo im weiteren nicht mehr ausstellbare Installationen bzw. Gegenstandsensembles, Environments zu gestalten.“ Die in den 70er und 80er sowie in den Jahren der Jahrtausendwende veranstalteten Skulpturenausstellungen von Sándor Nagy im Freien – in den Gärten von Budapest und Parks von Nyiregyháza – sind genau mit dieser, den Einklang von Kunstwerk und natürlicher Umgebung schaffenden Vergangenheit zu sich von den gewohnten Skulpturenausstellungen unterscheidend, auch in Qualität und Charakter neuartigen und

besonderen Ausstellungen geworden, und die in den 90er Jahren geschaffenen und gezeigten Pyramidenskulptur-Ensembles zeugten ebenfalls von dem Bruch mit dem früheren traditionellen Skulptur-Ideal, mit dem neuen Geist durchdrungen, repräsentierten sie jedoch autonome, von den aktuellen Trends Abstand haltende Kunstgestaltungsprinzipien. Ein wesentlicher Faktor, das Spezifikum der Kunst von Sándor Nagy ist, dass die neue Skulpturenkompositionskonzeption mit der Herausbildung, dem Aufbau von besonderen Ensembles mit traditionellen Mitteln ausgeführte Steinskulpturen verkörpert.

Hinter den sich immer wieder erneuernden Erscheinungen der Bildhauerei von Sándor Nagy ist es deshalb nicht schwer, die lebhaftige Präsenz des Klassischen zu entdecken. Dann, wenn die klassische Bildhauerei infolge der künstlerischen Bestrebungen der alle früheren, sich über Jahrtausende auf eine Prinzipienordnung und praktisches System organisch aufbauenden Avantgarde des XX. Jahrhunderts gesprengt wurde und wenn wir bereits die Phase überschritten haben, dass alles eine Skulptur sein kann – wenn auch das Material und der Raum entbehrlich oder austauschbar geworden sind, wenn der Gedanke das Ungreifbare in eine Plastik synthetisieren kann –, meißelte und meißelt er mit hartnäckiger Konsequenz den Stein. Neben einigen in der Anfangsphase seiner Laufbahn entstandenen Bronzestatuen und Bleiplastiken baut sich sein fünf Jahrzehnte umfassendes Schaffen ausschließlich im Zeichen der gleichzeitig intuitiven und bewussten Übernahme und Verfolgung der archaischen Ideale und des Klassischen, im Bann der mit Beharrlichkeit von den Bildhauermeistern des Mittelalters gemeißelten Steinskulpturen. „Aus Stein den Menschen zu hauen ist immer vollkommener, immer vielfältiger. Das hat mich immer angezogen. Anfangs habe ich auch mit Bronze gearbeitet, doch im Stein kann ich viel vollkommener ausdrücken, was ich zu sagen habe. Und der Stein wiederholt sich niemals. Er ist immer anders. Er birgt Millionen Jahre in sich und ich hole den Geist aus ihm heraus.“ – so der Künstler über das Material seiner Skulpturen, ihre Entstehungsart in einem Gespräch. Trotz seiner traditionellen Materialwahl und seiner Materialbearbeitung sind die Werke der vergangenen

Jahrzehnte von Sándor Nagy als unerhört moderne und neuartige, wertvolle und – das ist sicher zu prognostizieren – wertbeständige Kunstwerke der ungarischen Kunst, der modernen ungarischen Bildhauerei von herausragender Bedeutung zu bewerten.

Seine in den 1950er Jahren beginnende, bis in die heutigen Tage reichende Laufbahn kann nicht in einzelne Abschnitte aufgeteilt werden: Das Lebenswerk von Sándor Nagy ist sowohl inhaltlich als auch formal ungeheuer einfach, einheitlich. Im Hintergrund dieser Einheitlichkeit steht die Künstlerpersönlichkeit Sándor Nagy, die vom provinziellen Ungarn, der rückständigsten Region des Landes, dem Komitat Szabolcs-Szatmár nach Budapest gekommen ist, um das Bildhauerhandwerk zu erlernen und die während der jahrzehntelangen Arbeit in der Hauptstadt, bis heute sich selbst, ihre Identität bewahrt hat.

An seine Herkunft, seine Kindheit, seine ersten bildhauerischen Versuche erinnerte sich der Künstler in einer Zeitungsreportage von 1984 so: „Ich bin in den Stein hinein geboren. Mein Großvater war Steinmetz. Meine Eltern waren Landwirte in Buj; wir waren 13 Kinder, acht blieben am Leben. Ich habe sechs Klassen Elementarschule besucht und wurde Steinmetzlehrling. Doch vorher ging ich zur Levente (ehemalige ungarische Jugendorganisation), sie brachten auch mich fort, ich kam nach Deutschland, dort kam ich in amerikanische Gefangenschaft, nach acht Monaten war ich wieder zu Hause. Hier arbeitete ich als Steinmetz in den Gehöften von Nyiregyháza. ...Ich bohrte und meißelte immer und mein Ruf kam auch den Leitern der Freischule Nyiregyháza zu Ohren, sie begannen sich für mich zu interessieren. Die Leiter der Freischule waren Nándor Berky und Balázs Diószegi. Ich lernte an der Freischule zwei Jahre lang. Durch das Mitwirken von Mihályék Váci gelangte ich ins Kollegium..... Dann ging der Maler András Váci nach Budapest und durch seine Fürsprache gelangte ebenfalls ich dorthin.“

In der unheimlich einfachen, die Detailbildung und künstlerische Ausarbeitung von Anfang an umgehenden plastischen Welt von Sándor Nagy sind vielleicht nur zwei, eine langsame Veränderung

Fej, 1994, kő, 60x58x22 cm

Portré, 1980, vörös márvány, 70x34x13 cm

repräsentierende Erscheinungen zu beobachten: die entsprechend des inhaltlichen Ausdrucks aufgebaute, auf den Rhythmus der großen Massen begründete Kompositionsmethode als stärker Werden – das die abbildenden-erscheinenden Formenzeichen, Motive allmählich in den Hintergrund Drängende, dann symbolische Wandlung – , und das Erscheinen und das an Raum Gewinnen der die plastischen Wirkungskräfte vervielfältigen Skulpturenensembles, Skulpturenpyramiden, Skulpturenanhäufungen. Selbstverständlich ist auch in der Bildhauerei von Sándor Nagy die Doppeltheit vorhanden, die für die Lebenswerke der ungarischen und mitteleuropäischen Bildhauer der zweiten Hälfte des XX. Jahrhunderts so charakteristisch ist: die autonomen Werke und die Gruppe der auf Bestellung angefertigten monumentalen Werke. Seit dem Beginn seiner Laufbahn hat Sándor Nagy regelmäßig seine kleinen und mittleren autonomen Arbeiten in Gruppenausstellungen vorgestellt, später auf oft im Freien, in natürlicher Umgebung organisierten selbständigen Ausstellungen und daneben hat er seit 1955 monumentale Kompositionen für öffentliche Räume, Plätze geschaffen: in erster Linie Zier-Skulpturen mit einer Gestalt aus Stein, Porträts sowie Denkmäler. Lang ist die Reihe der auf Bestellung entstandenen monumentalen Skulpturen von Sándor Nagy: von dem sitzenden Mädchen, Fót, 1961, über das Schreitende Mädchen, Nyiregyháza 1966, Ferenc Medgyessy, Debrecen, 1977, Generationen, Budapest, 1981, bis zur Venus Nyiregyháza, 1988 und Großmutter Ibrány, 2000. In dieser Reihe ist die Komponierung der Anwendung von Stein ausschließlich und die Betonung liegt auf den Rundplastiken, obwohl sich der Künstler bereits seit seiner Diplomarbeit an der Hochschule mit Vorliebe auch den Reliefs zuwandte. Das in den 50er Jahren geschaffene Kriegsdenkmal in Megyaszó und Drachensteigen in Tát, dann der 1962 geschaffene Heiduckenkapitän Péter Eörsy in Győr sind verewigende Arbeiten nach einer Komposition mit drei Gestalten in Mosonmagyaróvár und als Krönung dieser Reihe schuf er 1975 die im Zentrum von Nyiregyháza aufgestellte Gedenksäule Erbfolge, die eine Balladenstimmung vermittelt. „Sándor Nagy hat in einen 240x70x60 cm großen Kalkstein aus Budakalász 23 Gestalten mit einer Figurengröße von 130 cm gemeißelt, die Einheit der Masse beibehaltend.

Die Gestalten füllen die drei Seiten der Säule, auf die vierte gelangte eine Aufschrift. Es ist eine einheitliche Komposition. Es ist eine zusammengedrückte Komposition, die Gestalten verdecken einander, wie auf den Abbildungen der Stäbe/Stöcke, auf die die Geschichte der Handwerke, der Weg des menschlichen Lebens, die Geschichte namhafter Ereignisse von unbekanntem Bildhauern eingehauen wurde. ... Sándor Nagy hat sein Werk von der Denkweise, der Methode dieser Volkskünstler ausgehend, jedoch sein Bildhauerwissen und seine Kenntnisse anwendend geschaffen.“ – schrieb 1977 das Denkmal analysierend Gyula Kovács in seiner Studie.

In seinen auf Bestellung angefertigten monumentalen Arbeiten für öffentliche Plätze, in seinen Kleinplastiken und in seinen mittelgroßen Kompositionen ist das ausschließliche Medium des Künstlers die menschliche Gestalt: der stehende, der sitzende, der manchmal zusammen gekauerte, liegende männliche und weibliche Körper. Die Figuren der 60-er und 70-er Jahre sind die Wirklichkeit konkret reflektierende, realistische Werke; die mit Bekleidung, in der Hand haltenden Werkzeugen Charakterfiguren sind im allgemeinen Idole, sie wurden niemals individualisiert. Sie wurden von allen Attributen befreit, sie wurden in von allen Merkmalen befreite Körper geschlossen, sie sind gewichtig und ihre Grenzen der Rohheit sind schon spannend rustikal: nur einige in die Oberfläche gekratzte zeichenartige Linien, die ein oder andere solide Rundung signalisiert Körpergegenden. In zahlreichen Werken verschmelzen mehrere Körper zu einem: es entsteht ein kompliziertes System von sich einander gegenüber und einander mit den Rücken zueinander befindlichen Figuren. Ein unangetasteter Steinblock, das ungebrochene Material

Fej, 1970, mészkő, 18x12x18 cm

Fej, 1970, mészkő, 23x11x13 cm

des ohne Fortsätze und Vorsprünge bearbeiteten Kalksteins, Granits, Basalts, Andesit, Marmors, der durch die Massenkontakte zugespitzte Rhythmus, das Spiel der Verdünnung-Erweiterung-Ausbreitung, die eher platte, als reichlich wuchernde Form zieht die Sphäre der Abstraktion zum Kreis der mit frühen kykladischen Plastiken in Verwandtschaft zu bringenden Werke, die trotz der Kontinuität des Skulpturenthemas eine unerhört abwechslungsreiche, vielfältige Welt entfalten. Idole von Sándor Nagy sind mit verzerrten Körperkompositionen komponierte, einem kleinen Kopf, unproportional breiten Hüften geformte, Gesten entbehrende, Merkmale lediglich durch Körperlagen ausdrückende Torso – sich einander radikal unterscheidende Individuen, Erscheinungen, widersprüchliche Verhaltensweisen, Lebensgefühle verkörpernde Personen-Körper: Durch ihn steht ein hinfalliger und würdevoller, mutiger und feiger, hoheitsvoller und elender, siegreicher und verlustreicher Held des Zeitalters vor uns. Im Katalog der anlässlich der Übergabe des Miklós Káplár-Preises 1973 veranstalteten Ausstellung in Hajdúböszörmény hat Ágoston Székelyhidi über die Skulpturenwelt von Sándor Nagy präzise und empfindsam formuliert: „Seine Skulpturen sind unregelmäßige Würfel, mit den Formen einer Masse von Säulen und vergrößerten Kugeln begrenzt er diesen, damit drückt er das, was er über einen einzigen Gegenstand, einen Menschen zu sagen, hat aus und betont es. In den Gesichtern sind Natürlichkeit und Ruhe, in den Gestalten die Kraft, das Gleichgewicht und der mit der Welt verbundene Kontakt zu sehen. Seine Ideen werden in erster Linie durch die Gestalten getragen und ausgestrahlt. Und zwar so, dass die Festigkeit, die Ruhe, die Kraft, das abgewogene Gleichgewicht, die bereits endgültige Einfachheit oder die sichtbaren Zeichen der Unvergänglichkeit mit seiner Arbeit, mit dem menschlichen Zusammenhalt, mit der Mütterlichkeit, mit dem dem Leben dienenden Handeln identifiziert wird. Schwerwiegende und ernsthafte Gedanken vermitteln diese beredten Skulpturen des schweigenden Künstlers: die Aufmerksamkeit des sich den schnellen und ungebrochenen Veränderungen anpassenden Menschen wird über die vergänglichen Erscheinungen auf die zeitbeständigen Werte gelenkt.“

Auf den in den 90er Jahren in Budapest und Nyiregyháza veranstalteten Ausstellungen hat Sándor Nagy nicht mehr selbständige Figuren darstellende Werke, sondern besondere Komponierungsmethoden aufweisende Skulpturengruppen gezeigt. Gyula Koroknay hat das Material der 1994 im Józsa András-Museum eröffnenden Ausstellung sichtlich 654 Werke gezählt. Die Masse der sich aus inhaltliche und formale Verbindungen tragenden Exponaten zusammensetzenden provisorischen und ständigen Kompositionen bildenden Skulpturen lässt sich schwer in Zahlen ausdrücken. Die stufenweise ansteigenden Pyramiden- und Eckpyramidenskulpturen, die Regalskulptur-Ensembles sind – sowohl formal als auch in bezug auf die Bedeutungskreise, in ihrer symbolischen methodischen Relation – einmalige Kunstformen, ein einzigartiger Ausdruck in der ungarischen Bildhauerei: Das komplizierte Über- und Unter-, bzw. Nebenordnungsverhältnissystem schafft ein pyramidenartiges Holzgerüst wobei die Idol-artigen, gleichzeitig schweren und leichten, geschlossene Blöcke bildenden oder in Streifen gehaltenen Figuren, Körperteile, Körperzitate, teilweise stilisiert in der verwickelten räumlichen und visuellen Ordnung, in diesem System als Serienwerke stehen. Die einzelnen Werke – ihre Abmessungen können von einigen Zentimetern bis fast zu einem Meter reichen – sind eigenständig und gehören auch zueinander: sie sind Teile einer Struktur, jedoch so, dass sie jederzeit heraushebbar sind, ihre Souveränität unbestritten ist. Die Pyramidenskulpturen sind vor allem Frauengestalten – Venus-Figuren –, aber es erscheinen auch Männer in den flirrenden Reihen der bestimmten Waagerechten und ab und zu unterbrechenden Senkrechten: stehende und sitzende, dünne, schlanke, auf die frontale Ansicht komponierte Platten oder schwer, in kleinen Blöcken geordnet, mit kunstvoll erarbeiteten Details. Es gibt Sándor Nagy-Kompositionen, wo die die Skulpturenmasse haltende Sockel nur versteckt vorhanden ist oder vollständig verschwindet: von den aufeinander gelegten Idolen, den Steinfiguren baut sich die Struktur der Turm- oder Pyramidenskulptur auf. Die Heraushebung der Formen der mit einem Körper verflochtenen Hand, der Brust und der Schulter, die eingeritzten Lenden und Beine, lassen genau erkennen: Für Sándor Nagy sind die großzügigen

Fej, 1974, bazalt, 40×14×16 cm,

Vergrößerungen und die feinen Detailheraushebungen die Idol-Verbindung. Mit dem in der Rohheit spielenden Ausdruck, der wortkargen, zeichenartig reduzierten Gestaltformung – ist die menschliche Gestalt: eine geritzte Steinplatte oder ein Steinblock – er zerlegt die Fragenkontexte der menschlichen Größe und Elend, und gleichzeitig skizziert er den Begriff, den Inhalt einer neuen ästhetischen Kategorie „in seinem Elend schön“.

Auf die unwürdig resonanzlose und im Vergleich zu ihren Werten recht zurückhaltend repräsentierte Kunst haben die 1992 in der Budapester Vigado Galerie veranstaltete Ausstellung Steinsplitter und 1998 veranstaltete Ausstellung Vom Stein befreit sowie die 2001 im Garten der Körmendi Galerie auf der Thököly út veranstalteten Ausstellung die Aufmerksamkeit gelenkt. Diese Ausstellungen haben bezeugt, dass Nagy in der Werkstatt, in seinem Garten in Zugló einen besonderen, großen Abschnitt der zeitgenössischen ungarischen Bildhauerei umrissen, geformt hat, dass der auch nach seinem 75. Lebensjahr Tag für Tag aktiv arbeitende Bildhauer – seinen geistigen Meister, das bildhauerische Erbe von Ferenc Medgyessy bewahrend und sich ein für alle Mal weit von ihm entfernend – mit seiner unstillbaren Schaffenskraft unsere Kunst mit neuen und neuen Steinskulpturen, gefühlvollen Skulpturenensembles, mit barbarischen Schönheiten beschenkt. Die künstlerische Anschauung von Sándor Nagy weist neben den Parallelitäten zu Ferenc Medgyessy auch Parallelitäten zu den Arbeiten der beiden Erneuerer der Plastik des XX. Jahrhunderts, den jeweils andere geistig-ästhetische Bereiche erfüllenden Brancusi- und Giacometti-Oeuvre auf. Der besondere Einklang von erahnendem Ausdruck, die wirkliche Formenordnung transponierenden, jedoch dennoch einer versteckt bergenden

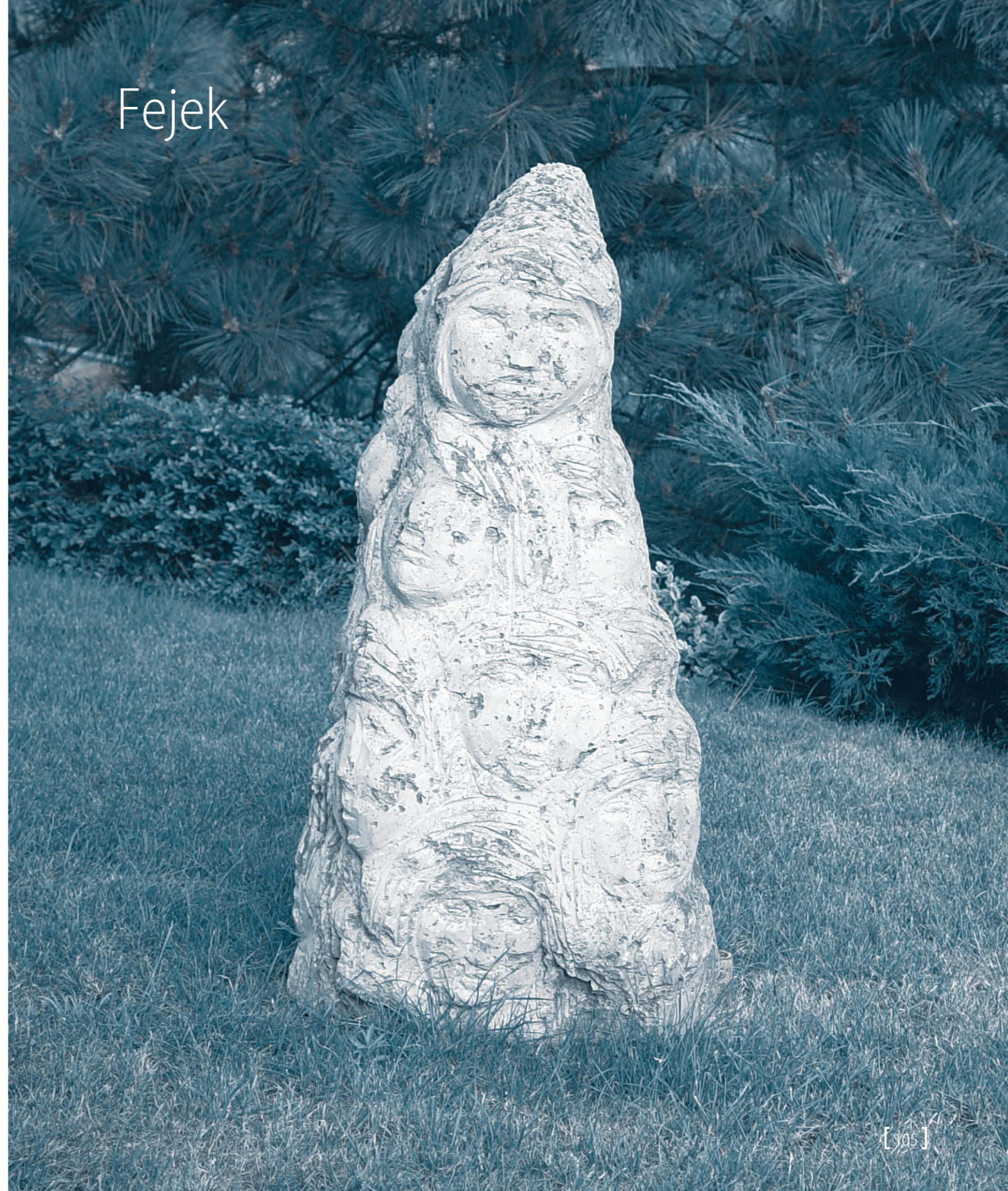
Fejek

Sicht, der eigengesetzlichen Massenformung, der besondere Einklang der Bearbeitung und der Unbearbeitetheit, die Abwechslung zwischen Schwere und Leichtigkeit, Kantigkeit und Grazie der Skulpturkörper, die Bearbeitung der Oberflächen und die der Natürlichkeit nahe stehenden, rustikalen, Derbheit ausstrahlenden Werke zeugen von auf der instinktiven oder bewussten Gesamtheit beruhenden Lehren der modernen Bildhauerei des XX. Jahrhunderts, der erneuernden geistigen Kunstkreationspraxis.

Auch die Tageszeitungen haben von dem sensationellen archäologischen Fund berichtet: In den Wintermonaten des Jahres 2001, bei einer Ausgrabung in der Nähe von Skopje wurde ein vor 6000 Jahren, im 4–3 Jahrhundert v. Chr. geformter kleiner Männertorso gefunden. Die kleinen Skulptur zeigt eine dünne, nach vorn gebeugte Männergestalt, deren Rückgrat, Hüften, Rippen, von der Bewegung angespannten Muskeln mit anatomischer Genauigkeit herausgearbeitet wurden, die Vorderansicht der Gestalt ist vergrößert, grob gearbeitet. Auf dem Foto der Reportage ist der Ausgrabungsleiter Milos Bilbija mit dem Männertorso zu sehen, der als ob er, dramatische Kräfte konzentrierende, außerordentlich gefühlvoll eine Steinskultur von Sándor Nagy vor die tiefen Geheimnisse der Vergangenheit erforschenden Augen halten würde.

Tibor Wehner

Beszélgetők, 1978, mészkő, 166×59×38 cm, (B. gy.) ►

Szobor kompozíció, 1998, mészkő, 9×39×8 cm

Fej, 1974, mészkő, 22×18×23 cm

Fej, 1975, vörös márvány, 51×16×23 cm

Fej, 1974, vörös márvány, 24×13×18 cm

Fej, 1975, vörös márvány, 31×14×25 cm

Fej, 1974, kő, 24×16×18 cm

Fej, 1975, mészkő, 29×18×23 cm

Fej, 1976, bazalt, 28×13×18 cm

Fej, 1972, márvány, 35×25×15 cm

Fej, 1973, mészkő, 27×16×19 cm

Fej, 1975, gránit, 38×13×31 cm

Fej, 1970, mészkő, 31×16×25 cm

Fej, 1972, kő, 33×19×22 cm

Fej, 1970, villányi mészkő, 36×25×24 cm

Fej, 1971, riolit tufa, 35×24×25 cm

Fej, 1969, mészkő, 37×20×30 cm

Fej, 1968, mészkő, 32×33×23 cm

Fej, 1970, márvány, 25×21×21 cm

Fej, 1970, vörös márvány, 37×28×21 cm

Fej, 1970, vörös márvány, 36×31×14 cm

Fej, 1978, gránit, 26×17×15 cm

Fej, 1970, bazalt, 28×18×19 cm

Fej, 1972, mészkő, 21×19×17 cm

Fej, 1980, gránit, 27×14×18 cm

Fej, 1972, vörös márvány, 45×19×30 cm

Fej, 1970, márvány, 54×23×26 cm

Fej, 1972, kő, 33×25×30 cm

Fej, 1963, mészkő, 36×20×29 cm

Fej, 1973, mészkő, 28×17×19 cm

Fej., 1971, tokaji bazalt, 30×17×27 cm

Fej, 1975, mészkő, 47×45×55 cm

Fej, 1970, mészkő, 28×29×27 cm

Fej, 1974, márvány, 27×20×21 cm

Fej, 1972, vörös márvány, 48×17×18 cm,

Fej, 1972, vörös márvány, 24×16×18 cm

Fej, 1974, süttői márvány, 19×11×15 cm

Fej, 1975, homokkő, 61×27×30 cm

Fej, 1975, vörös márvány, 58×23×33 cm

Fej, 1975, homokkő, 51×32×25 cm

Fej, 1973, márvány, 36×13×21 cm

Fej, 1976, vörös márvány, 43×27×26 cm,

▲ Fej, 1975, kő, 47×30×32 cm

Fej, 1969, kő, 32×16×24 cm

Fej, 1971, mészkő, 32×16×22 cm

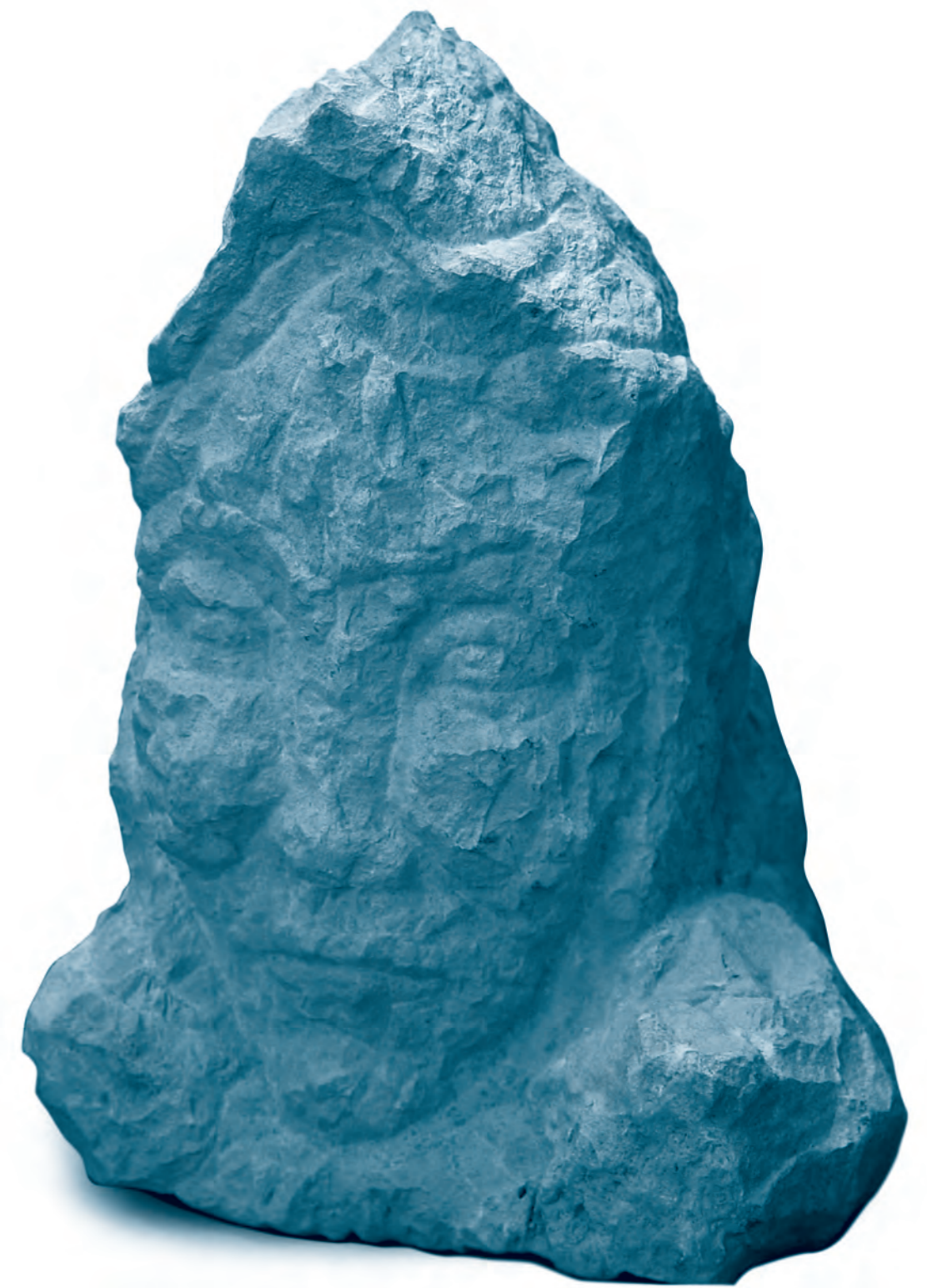
Fej, 1971, mészkő, 31×13×17 cm

Fej, 1973, kő, 28×14×18 cm

Fej, 1968, mészkő, 32×21×32 cm

Fej, 1969, mészkő, 37×28×30 cm

Fej, 1966, mészkő, 35×24×25 cm

Fej, 1970, homokkő, 37×20×26 cm

▲ Fej, 1971, mészkő, 34×19×21 cm

Fej, 1968, mészkő, 28×23×24 cm

Fej, 1968, mészkő, 47×23×32 cm

Fej, 1987, mészkő, 44×25×10 cm

Fej, 1975, beton, 34×19×21 cm

Fej, 1969, mészkő, 34×20×24 cm

Fej, 1969, mészkő, 39×22×32 cm

Fej, 1970, mészkő, 28×22×30 cm

Fej, 1973, mészkő, 32×22×36 cm

Fej, 1974, mészkő, 43×34×29 cm

Fej, 1975, bazalt, 45×14×20 cm

▲ Fej, 1974, vörös márvány, 33×15×21 cm

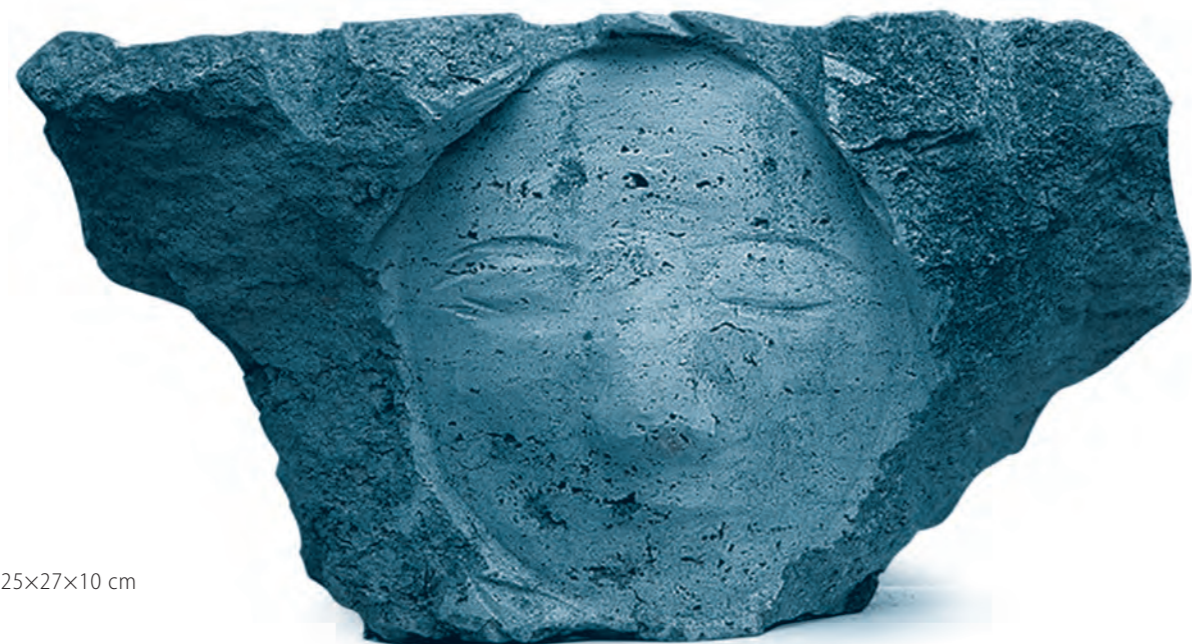
Fej, 1968, mészkő, 25×19×29 cm

Fej, 1968, mészkő, 46×17×31 cm

Fej, 1969, mészkő, 28×24×21 cm

Fej, 1992, mészkő, 25x27x10 cm

Fej, 1975, kő, 32x20x25 cm

Fej, 1990, mészkő, 35x21x14 cm

Arc, 1994, mészkő, 35x23x21 cm

Fej, 1996, mészkő, 18×22×22 cm

Fej, 1992, mészkő, 22×15×28 cm

Arc, 1994, mészkő, 40×22×33 cm

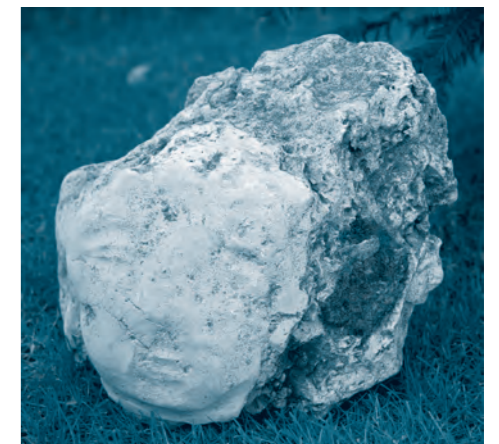
Felfelé néző fej, 1998, mészkő, 48×38×40 cm

Fej, 1996, mészkő, 26×18×10 cm

Fej, 1983, mészkő, 32×43×37 cm

Fej, 1996, mészkő, 24×24×18 cm

▲ Fej, 1980, mészkő, 34×21×28 cm

▲ Fej, 1978, mészkő, 35×24×30 cm

Fej, 1983, mészkő, 46×23×30 cm

▲ Fej, 1972, kő, 27×17×26 cm

▲▲ Fej, 1976, andezit, 27×17×23 cm

▲▲ Fej, 1982, mészkő, 32×14×21 cm

Fej, 1990, mészkő, 25×23×31 cm

Fej, 1981, mészkő, 38×33×28 cm

Fej, 1970, andezit, 41×23×12 cm

Fej, 1993, kő, 28×23×35 cm

▲ Fej, 1973, márvány, 21×33×29 cm

▲ Fej, 1975, kő, 28×22×21 cm

▲ Fej, 1976, kő, 24×19×19 cm

Fej, 1982, mészkő, 32×21×26 cm

Fej, 1975, mészkő, 33×32×39 cm

Fej, 1974, mészkő, 28×29×21 cm

▲ Arc, 1994, mészkő, 30×27×30 cm

Fej, 1994, mészkő, 23×20×11 cm

▲ Fej, 1992, mészkő, 31×17×26 cm

Fej, 1995, fekete gránit, 26×21×18 cm

Fej, 1976, mészkő, 41×32×45 cm

Alakos fej, 1980, homokkő, 104×47×47 cm ▶

Fej, 1980, gránit, 39x24x28 cm

Fej, 1970, bazalt, 27x23x21 cm

▲ Fej, 1970, márvány, 23×18×18 cm

Fej, 1972, márvány, 23×16×21 cm

Fej, 1967, vörös márvány, 25×15×20 cm

▲ Fej, 1968, vörös márvány, 34×17×20 cm

▼ Fej, 1968, vörös márvány, 28×18×23 cm

Fej, 1968, bazalt, 23×16×18 cm

Fej, 1974, gránit, 27×21×26 cm

Fej, 1974, kő, 32×17×24 cm

Fej, 1970, mészkő, 41×29×27 cm

Fej, 1974, bazalt, 27×19×25 cm

Fej, 1969, andezit, 32×16×23 cm

Fej, 1972, márvány, 22×16×21 cm

Fej, 1970, bazalt, 27×16×18 cm

Fej, 1965, márvány, 20×6×25 cm

Fej, 1972, homokkő, 23×17×24 cm

Fej, 1972, andezit, 32×21×41 cm

Fej, 1975, mészkő, 30×21×44 cm,

Fej, 1970, kő, 18×11×12 cm

Fej, 1965, tufa, 33×13×23 cm

Fej, 1975, kavics kő, 31×17×34 cm

Ketten, 2001, mészkő, 25×33×17 cm

Fejek, 1985, andezit, 27×19×22 cm

▲ Fej, 1967, mészkő, 16×13×19 cm

▲ Fej, 1974, márvány, 28×16×19 cm

▲ Fej, 2001, mészkő, 31×20×21 cm

Fej, 1977, homokkő, 25×13×19 cm

Fej, 1970, kő, 27×20×28 cm

Fej, 2002, kő, 35x24x26 cm

Fej, 2002, vörös márvány, 28x17x21 cm

▲ Fej, 2002, márvány, 31x21x26 cm

Fej, 2002, kő, 44x29x43 cm

Fejek., 2001, mészkő, 49x40x20 cm

Fejek, 2001, mészkő, 50x35x20 cm

Fejek, 2001, mészkő, 51x53x21 cm

Fejek, 2001, mészkő, 52x50x13 cm

Nagy Sándor szobrászművész

1923. május 28-án született a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Buj községben. Ifjúkorában földműveléssel foglalkozott, majd kőműves lett. 1947 és 1949 között a nyíregyházi Bessenyei György Képzőművészeti Szabadiskolában kezdte meg művészeti tanulmányait, mestere Berky Nándor és Diószegi Balázs volt. 1949 és 1954 között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult, mestere Pátzay Pál, Kisfaludi Strobl Zsigmond és Mikus Sándor volt. 1952-ben feleségül vette évfolyamtársát, Gádor Magda szobrászművészt. 1952 óta kiállító művész. Budapesten él, 1960 óta feleségével a Százados úti művésztelep tagja. 1970 és 1976 között a hajdúböszörményi Hajdúsági Művésztelepen, 1976-ban a szlovákiai Vysné Ruzbachy művésztelepén, 1978-ban a németországi Reinhardtdorft szobrászati művésztelepén dolgozott.

Vénusz, 1995, grámit,
40x7x2 cm

Sándor Nagy, sculptor

Born on May 28th, 1923 in the village of Buj, in Szabolcs-Szatmár-Bereg County. As a young man he worked as in agriculture and then became a stone mason. He began to study art between 1947 and 1949, at the György Bessenyei Free School of Fine Art in Nyíregyháza. His teachers were Nándor Berky and Balázs Diószegi. Between 1949 and 1955 he studied at the College of Fine Art in Budapest, under Pál Pátzay, Zsigmond Kisfaludi Strobl and Sándor Mikus. In 1952 he married a classmate, the sculptor Magda Gádor. He has been exhibiting since 1952. He lives in Budapest, and since 1960 he and his wife have been members of the Százados út artists' colony. Between 1970 and 1976 he worked at the Hajdúság sculptors' colony in Hajdúböszörmény, in 1976 at the sculptors' colony at Vysné Ruzbachy in Slovakia, and in 1978 at the Reinhardtdorft colony in Germany.

Díjak

- 1970** Káplár Miklós-díj
- 1971** Káplár Miklós-díj
- 1972** Szegedi Nyári Tárlat, Szeged, III. díj
- 1972** Balatoni Nyári Tárlat, Keszthely, Szobrászati díj
- 1973** Káplár Miklós-díj arany fokozata
- 1975** XXII. Őszi Tárlat, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely, Tornyai-plakett
- 1978** Krúdy Gyula-pályázat, Nyíregyháza, I. díj
- 1979** Munkácsy-díj
- 1982** Mai magyar grafika és kisplasztika, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, a SZOT díja
- 1987** Arcok és sorsok, VI. Országos Portré Biennálé, Hatvani Galéria, Hatvan, bronzdiploma
- 1993** Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje
- 1994** FIDEM Nemzetközi Éremművészeti Kiállítás, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja
- 1995** Szegedi Nyári Tárlat, Szeged, Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége díja
- 1997** Koszorús szobrász, a Magyar Szobrásztársaság díja
- 1997** Határesetek, Budapest Galéria, Budapest, I. díj
- 1999** Renée Társaság kiállítása, Budapest, a Magyar Szobrásztársaság díja

Fejkendős fej, 1995, mészkő, 128×50×83 cm,

Prizes

- 1970** Miklós Káplár Prize
- 1971** Miklós Káplár Prize
- 1972** Szeged Summer Show, 3rd Prize
- 1972** Balaton Summer Show, Keszthely, Sculpture Prize
- 1973** Miklós Káplár Prize (gold medal)
- 1975** 12th Psi Show, János Tornyai Museum, Hódmezővásárhely, Tornyai Plaque
- 1978** Gyula Krúdy Competition, Nyíregyháza, 1st Prize
- 1979** Munkácsy Prize
- 1982** Modern Hungarian Graphics and Small Plastics, Hungarian National Gallery, Budapest, SZOT (Trades Union Council) Prize
- 1987** Arcok és sorsok (Faces and Fates), 6th National Portrait Biennial, Hatvani Galéria, Hatvan, Bronze Diploma
- 1993** Small Cross of the Order of the Hungarian Republic
- 1994** FIDEM International Medals Exhibition, Hungarian National Gallery, Budapest, Fine and Applied, Arts Faculty Prize
- 1995** Szeged Summer Show, Szeged, Hungarian Association of Fine and Applied Artists Prize
- 1997** Becomes a laureate of the Hungarian Society of Sculptors
- 1997** Határesetek (Borderline Cases), Budapest Galéria, Budapest, 1st Prize
- 1999** Renée Society exhibition, Budapest, Hungarian Society of Sculptors Prize

Százlabú, 1998, kő, 9×39×8 cm

Művek közgyűjteményekben:

- Damjanich János Múzeum, *Szolnok*
- Déri Múzeum, *Debrecen*
- Hajdúsági Múzeum, *Hajdúböszörmény*
- Janus Pannonius Múzeum, *Pécs*
- Jósza András Múzeum, *Nyíregyháza*
- Magyar Nemzeti Galéria, *Budapest*
- Munkácsy Mihály Múzeum, *Békéscsaba*
- Pásztói Gyűjtemény, *Pásztó*
- Petőfi Irodalmi Múzeum, *Budapest*
- Soproni Múzeum, *Sopron*
- Tornyai János Múzeum, *Hódmezővásárhely*
- Vármúzeum, *Kisvárd*
- Vay Ádám Múzeum, *Vaja*

Művek magángyűjteményekben:

- Bánszky Lászlóné gyűjteménye, *Nyíregyháza*
- Dr. Földes Ferenc gyűjteménye, *Budapest*
- Haraszty gyűjtemény, *Budapest*
- Bakonyi gyűjtemény, *Solymár/Sopron*
- Körmendi–Csák gyűjtemény, *Budapest/Sopron*

Public Collections with Works by Nagy Sándor

- Castle Museum, *Kisvárd*
- János Damjanich Museum, *Szolnok*
- Déri Museum, *Debrecen*
- Hajdúság Museum, *Hajdúböszörmény*
- Hungarian National Museum, *Budapest*
- András Jósza Museum, *Nyíregyháza*
- Mihály Munkácsy Museum, *Békéscsaba*
- Janus Pannonius Museum, *Pécs*
- Pásztó Collection, *Pásztó*
- Petőfi Literary Museum, *Budapest*
- Sopron Museum, *Sopron*
- János Tornyai Museum, *Hódmezővásárhely*
- Ádám Vay Museum, *Vaja*

Private Collections with Works by Nagy Sándor

- Collection of László Bánszky, *Nyíregyháza*
- Collection of Dr. Ferenc Földes, *Budapest*
- Collection Haraszty, *Budapest*
- Collection Bakonyi, *Solymár/Sopron*
- Collection Körmendi–Csák, *Budapest/Sopron*

Egyéni kiállítások

1967	Ernst Múzeum, <i>Budapest</i> (<i>Berényi Ferenc festőművésszel</i>)
1968	Damjanich Múzeum, <i>Szolnok</i> (<i>Berényi Ferenc festőművésszel</i>)
1971	Szabadtéri Színpad parkja, <i>Nyíregyháza</i>
1974	Három szabolcsi művész, Múcsarnok, <i>Győr</i> (<i>Berecz András és Pál Gyula festőművésszel</i>)
1974	Szabadtéri szoborkiállítás, Vas utcai Szabadtéri Galéria, <i>Budapest</i> (<i>Farkas Ádám szobrászművésszel és Schrammel Imre keramikusművésszel</i>)
1974	Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep, <i>Hajdúböszörmény</i>
1974	Városi Művelődési Központ, <i>Nyíregyháza</i>
1977	Vármúzeum, <i>Kisvárd</i>
1977	Jósa András Múzeum, <i>Nyíregyháza</i>
1977	Művelődési Ház, <i>Balmazújváros</i>
1978	Művelődési Központ, <i>Hajdúböszörmény</i>
1979	Óbudai Klubház, <i>Budapest</i>
1979	Vas utcai Szabadtéri Galéria, <i>Budapest</i>
1980	Vörös és Kék Kápolna, <i>Balatonboglár</i>
1982	Helyőrségi Művelődési Ház, <i>Székesfehérvár</i>
1982	Vas utcai Szabadtéri Galéria, <i>Budapest</i>
1982	Hatvani Galéria, <i>Hatvan</i>
1983	Művelődési Központ, <i>Püspökladány</i> (<i>Gádor Magda szobrászművésszel</i>)
1985	Iskola Galéria, <i>Csepel, Budapest</i> (<i>Hegyi Gábor fotóművésszel</i>)
1986	Szabadtéri Színpad parkja, <i>Nyíregyháza</i>
1986	Váci Mihály Művelődési Központ, <i>Nyíregyháza</i>
1987	Hollósy Galéria, <i>Budapest</i>
1992	Kőszilánkok, Vigadó Galéria, <i>Budapest</i>
1994	Jósa András Múzeum, <i>Nyíregyháza</i>
1996	Kék Iskola Galéria, <i>Csepel, Budapest</i>
1996	Városi Galéria, <i>Nyíregyháza</i> (állandó kiállítás)
1996	Római katolikus templom, <i>Papos</i> (állandó kiállítás)
1998	Kőből szabadult, Vigadó Galéria, <i>Budapest</i>
1999	Erdős Renée Ház, <i>Budapest</i>
2001	Szabadtéri szoborkiállítás, Körmendi Galéria, <i>Budapest</i>
2002	<i>Hajdúszoboszló</i>
2002	Körmendi Galéria, <i>Sopron</i>

One-Man Exhibitions

1967	Ernst Museum, <i>Budapest</i> (<i>with the painter Ferenc Berényi</i>)
1968	Damjanich Museum, <i>Szolnok</i> (<i>with the painter Ferenc Berényi</i>)
1971	Open-Air Theatre Park, <i>Nyíregyháza</i>
1974	Three Szabolcs Artists, Palace of Art, <i>Győr</i> (<i>with András Berecz and Gyula Pál</i>)
1974	Outdoor Sculpture Exhibition, Open-Air Gallery, Vas utca, <i>Budapest</i> (<i>with the sculptor Ádám Farkas and the ceramicist Imre Schrammel</i>)
1974	Hajdúság International Artists' Colony, <i>Hajdúböszörmény</i>
1974	Cultural Centre, <i>Nyíregyháza</i>
1977	Castle Museum, <i>Kisvárd</i>
1977	András Jása Museum, <i>Nyíregyháza</i>
1977	Cultural Centre, <i>Balmazújváros</i>
1978	Cultural Centre, <i>Hajdúböszörmény</i>
1979	Óbuda Clubhouse, <i>Budapest</i>
1979	Open-Air Gallery, Vas utca, <i>Budapest</i>
1980	Red and Blue Chapel, <i>Balatonboglár</i>
1982	Helyőrség Cultural Centre, <i>Székesfehérvár</i>
1982	Open-Air Gallery, Vas utca, <i>Budapest</i>
1982	Hatvan Gallery, <i>Hatvan</i>
1983	Cultural Centre, <i>Püspökladány</i> (<i>with Magda Gádor</i>)
1985	Iskola Gallery, <i>Csepel, Budapest</i> (<i>with photographer Gábor Hegyi</i>)
1986	Open-Air Theatre Park, <i>Nyíregyháza</i>
1986	Mihály Váci Cultural Centre, <i>Nyíregyháza</i>
1987	Hollósy Gallery, <i>Budapest</i>
1992	Stone Fragments, Vigadó Gallery, <i>Budapest</i>
1994	András Jása Museum, <i>Nyíregyháza</i>
1996	Blue School Gallery, <i>Csepel, Budapest</i>
1996	Town Gallery, <i>Nyíregyháza</i> (permanent exhibition)
1996	Roman Catholic church, <i>Papos</i> (permanent exhibition)
1998	Freed from Stone, Vigadó Gallery, <i>Budapest</i>
1999	Renée Erdős House, <i>Budapest</i>
2001	Open-Air Sculpture exhibition, Körmendi Gallery, <i>Budapest</i>
2002	<i>Hajdúszoboszló</i>
2002	Körmendi Gallery, <i>Sopron</i>

Jelentősebb csoportos kiállítások

1959	Mezőgazdaság a képzőművészetben, Mezőgazdasági Múzeum, <i>Budapest</i>
1961	10 fiatal szobrász kiállítása, Múcsarnok, <i>Budapest</i>
1964–1973	Vásárhelyi Tárlatok, Magyar Nemzeti Galéria, <i>Budapest</i>
1965	Százados úti Művésztelep jubileumi kiállítása, Magyar Nemzeti Galéria, <i>Budapest</i>
1966	Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai János Múzeum, <i>Hódmezővásárhely</i>
1967	I. Országos Kisplasztikai Biennálé, <i>Pécs</i>
1969	II. Országos Kisplasztikai Biennálé, <i>Pécs</i>
1972	Dózsa György emlékére, Magyar Nemzeti Galéria, <i>Budapest</i>
1972	Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai János Múzeum, <i>Hódmezővásárhely</i>
1972	Balatoni Nyári Tárlatok
1974	Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai János Múzeum, <i>Hódmezővásárhely</i>
1974	Miskolci Téli Tárlatok, <i>Miskolc</i>
1974	Balatoni Nyári Tárlatok,
1974	IV. Országos Kisplasztikai Biennálé, <i>Pécs</i>
1976	Miskolci Téli Tárlatok, <i>Miskolc</i>
1976	Mai magyar grafika és kisplasztika, Magyar Nemzeti Galéria, <i>Budapest</i>
1978	Miskolci Téli Tárlatok, <i>Miskolc</i>
1982	Dózsa György emlékére, Múcsarnok, <i>Budapest</i>
1989	25 éves a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep, Ernst Múzeum, <i>Budapest</i>
1991	VIII. Országos Éremművészeti Biennálé, <i>Sopron</i>
1997	Szobrok, Pataky Galéria, <i>Budapest</i>
1997	Határesetek, Budapest Galéria, <i>Budapest</i>
1999	XII. Országos Éremművészeti Biennálé, <i>Sopron</i>

Major Group Exhibitions

1959	Mezőgazdaság a képzőművészetben (Agriculture in Art), Agricultural Museum, <i>Budapest</i>
1961	10 fiatal szobrász kiállítása (10 Young Sculptors), Múcsarnok, <i>Budapest</i>
1964–1973	Vásárhelyi Tárlatok (Art from Hódmezővásárhely), Hungarian National Gallery, <i>Budapest</i>
1965	The Százados út Artists' Colony Jubilee Exhibition, Hungarian National Gallery, <i>Budapest</i>
1966	Hódmezővásárhely Autumn Show, János Tornyai Museum, <i>Hódmezővásárhely</i>
1967	1 st National Small Sculptures Festival, <i>Pécs</i>
1969	2 nd National Small Sculptures Festival, <i>Pécs</i>
1972	Dózsa György emlékére (In Memory of György Dózsa), Hungarian National Gallery, <i>Budapest</i>
1972	Hódmezővásárhely Autumn Show, János Tornyai Museum, <i>Hódmezővásárhely</i>
1972	Balaton Summer Exhibitions
1974	Hódmezővásárhely Autumn Show, János Tornyai Museum, <i>Hódmezővásárhely</i>
1974	Miskolc Winter Exhibitions, <i>Miskolc</i>
1974	Balaton Summer Exhibitions
1974	4 th National Small Plastics Festival, <i>Pécs</i>
1976	Miskolc Winter Exhibitions, <i>Miskolc</i>
1976	Mai magyar grafika és kisplasztika (Graphics and Small Sculptures in Hungary Today), Hungarian National Gallery, <i>Budapest</i>
1978	Miskolc Winter Exhibitions, <i>Miskolc</i>
1982	Dózsa György emlékére (In Memory of György Dózsa), Múcsarnok, <i>Budapest</i>
1989	25 éves a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep (The Hajdúság International Artists' Colony Celebrates 25 Years), Ernst Museum, <i>Budapest</i>
1991	7 th National Medals Festival, <i>Sopron</i>
1997	Szobrok (Sculptures), Pataky Gallery, <i>Budapest</i>
1997	Határesetek (Borderline Cases), <i>Budapest Gallery, Budapest</i>
1999	12 th National Medals Festival, <i>Sopron</i>

Köztéren, középületben elhelyezett monumentális művek:

1955	Háborús emlékmű (vörös márvány), <i>Megyaszó</i>
1959	Sárkányeregetők (terracotta dombormű), <i>Tát, Általános Iskola</i>
1961	Ülő lány (mészkő), <i>Fót, Gyermekváros</i>
1962	Eörsy Péter hajdúkapitány (kő dombormű), <i>Győr, Káptalandomb</i>
1962	Ülő férfi (mészkő), <i>Budapest XI. ker., Bartók Béla út, Munkásszálló</i>
1964	Gyerekek (haraszi kő), <i>Fót, Gyermekváros</i>
1965	Két erkélydombormű (kő), <i>Budapest, XIV. ker., Kerepesi úti lakótelep (lebontva, ismeretlen helyen)</i>
1966	Szilády Károly (haraszi kő mellszobor), <i>Kecskemét, Szoborsétány</i>
1966	Diáklány (mészkő), <i>Szeged, Temesvári krt.</i>
1966	Lépő lány (haraszi kő), <i>Nyíregyháza-Sóstó</i>
1967	Zalka Máté (mészkő), <i>Hódmezővásárhely, Zalka Máté Általános Iskola</i>
1968	Háromalakos dombormű (kő), <i>Mosonmagyaróvár</i>
1970	Kendős asszony (mészkő), <i>Békéscsaba, Szabadtéri Színpad parkja</i>
1970	Domborművek (vörös márvány), <i>Tata, Művelődési Központ</i>
1972	Parasztfej (vörös márvány), <i>Ibafa, Pipamúzeum</i>
1972	Váci Mihály-síremlék (mészkő), <i>Budapest, Farkasréti temető</i>
1973	Női figura (mészkő), <i>Sajószentpéter, Általános Iskola</i>
1975	Örökváltság emlékoszlop (mészkő), <i>Nyíregyháza</i>
1975	Gyerekek (mészkő), <i>Szolnok</i>
1976	Beszélgetők (mészkő), <i>Vysné Ruzbachy</i>
1977	Medgyessy Ferenc (kő), <i>Debrecen, Nagyerdei Művészétány</i>
1977	Lechner Ödön (kő portré), <i>Budapest, Margitsziget, Szoborsétány</i>
1978	Kucsmás fej, Nemzedékek, Nagymama, Kétalakos szobor (homokkő), <i>Reinhardtsdorf</i>
1978	Ülő asszony (homokkő), <i>Berlin</i>
1980	Bábjátékos (kő), <i>Budapest III. ker., Kunigunda utcai lakótelep</i>
1981	Nemzedékek (kő), <i>Budapest XV. ker., Czabán Samu tér</i>
1982	Integető (mészkő), <i>Békéscsaba, Megyei Könyvtár parkja</i>
1989	A II. világháború áldozatainak emlékműve (kő), <i>1989, Buj</i>
1998	Álló lány (mészkő), <i>Nyíregyháza, Bessenyei György Tanárképző Főiskola</i>
1998	Álló asszony (mészkő), <i>Nyíregyháza, Bessenyei György Tanárképző Főiskola</i>
1998	Vénusz (vörös márvány), <i>Nyíregyháza, Bessenyei György Tanárképző Főiskola</i>
1998	Álló férfi (mészkő), <i>Ibrány</i>
1998	Álló nőalak (villányi mészkő), <i>Nyíregyháza, Centrál Hotel</i>
1999	Holocaust-emlékmű (villányi mészkő), <i>Kisvárd</i>
2000	Nagyanya (villányi mészkő), <i>Ibrány</i>
2001	Körmendi–Csák gyűjtemény, <i>Sopron</i>

Works in Public Places

1955	War Monument (red marble), <i>Megyaszó</i>
1959	Kite Flyers (terracotta bas-relief), <i>Tát Primary School</i>
1961	Seated Girl (limestone), <i>Children's City, Fót</i>
1962	Péter Eörsy, Captain of the Heyducks (stone bas-relief), <i>Káptalan-hill, Győr</i>
1962	Seated Man (limestone), <i>Budapest District XI, workers' hostel on Bartók Béla út</i>
1964	Children (stone sculpture), <i>Children's City, Fót</i>
1965	Two balcony reliefs (stone), <i>Budapest District XIV, housing estate on Kerepesi út (taken down, present whereabouts unknown)</i>
1966	Károly Szilády (stone bust), <i>Sculpture Promenade, Kecskemét</i>
1966	Girl Student (limestone), <i>Temesvári körút, Szeged</i>
1966	Girl Walking (stone sculpture), <i>Nyíregyháza-Sóstó</i>
1967	Máté Zalka (limestone), <i>Máté Zalka Primary School, Hódmezővásárhely</i>
1968	Three-Figure Relief (stone), <i>Mosonmagyaróvár</i>
1970	Women with a Scarf (limestone), <i>Open-Air Theatre Park, Békéscsaba</i>
1970	Bas-Reliefs (red marble), <i>Cultural Centre, Tata</i>
1972	Head of a Peasant (red marble), <i>Pipe Museum, Ibafa</i>
1972	Tombstone of Mihály Váci (limestone), <i>Farkasréti Cemetery, Budapest</i>
1973	Female Figure (limestone), <i>Sajószentpéter Primary School</i>
1975	Memorial Column to the Fee Absolute (limestone), <i>Nyíregyháza</i>
1975	Children (limestone), <i>Szolnok</i>
1976	Chatting (limestone), <i>Vysné Ruzbachy</i>
1977	Ferenc Medgyessy (stone), <i>Nagyerdei Artists' Walk, Debrecen</i>
1977	Ödön Lechner (stone portrait), <i>Statue Walk, Margaret Island, Budapest</i>
1978	Head in a Busby, Generations, Grandma, Two-Figure Statue (sandstone), <i>Reinhardtsdorf</i>
1978	Seated Woman (sandstone), <i>Berlin</i>
1980	Puppeteer (stone), <i>Budapest District III, housing estate on Kunigunda utca</i>
1981	Generations (stone), <i>Budapest District XV, Czabán Samu tér</i>
1982	Waving (limestone), <i>County Library park, Békéscsaba</i>
1989	Memorial to the Victims of World War II (stone), <i>Buj</i>
1998	Standing Girl (limestone), <i>György Bessenyei Teacher Training College, Nyíregyháza</i>
1998	Venus (red marble), <i>György Bessenyei Teacher Training College, Nyíregyháza</i>
1998	Standing Man (limestone), <i>Ibrány</i>
1998	Standing Female Figure (Villány limestone), <i>Centrál Hotel, Nyíregyháza</i>
1999	Holocaust Memorial (Villány limestone), <i>Kisvárd</i>
2000	Grandmother (Villány limestone), <i>Ibrány</i>
2001	Körmendi–Csák collection, <i>Sopron</i>

Bibliográfia

1951

Koós Judit: *A Főiskolai hallgatók nyári vázlatai.* Szabad Művészet, 1951/1. 38.

1956

Diószegi Balázs: *Látogatás a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.* Szabolcs-szatmári Néplap, 1956. január 15.

1959

Hajdu Béla: *Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás.* Észak-Magyarország, 1959. október 31.

1960

Péter Imre: *A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának Kiállítása az Ernst Múzeumban.* Népszabadság, 1960. február. 5.
G. J.: *Újabb képzőművészeti alkotások díszítik vidéki városainkat.* Magyar Nemzet, 1960. február 16.
Tamás István: *Őszi Tárlat Vásárhelyen.* Magyar Nemzet, 1960. október 19.

1961

• *Tíz fiatal szobrászművész.* Esti Hírlap, 1961. július 5.
Havas Lujza: *Tíz fiatal szobrász kiállítása.* Népszava, 1961. július 12.
Cseh Miklós: *Tíz fiatal szobrászművész a Múcsarnokban.* Esti Hírlap, 1961. július 18.
• *A Múcsarnokban látható tíz szobrász kiállítása.* Magyar Ifjúság, 1961. július 22.
Oelmacher Anna: *Tíz fiatal szobrász kiállítása.* Magyar Nemzet, 1961. július 23.
Péter Imre: *Tíz fiatal szobrász kiállítása.* Népszabadság, 1961. július 23.
Aradi Nóra: *Tíz fiatal szobrász kiállítása.* Művészet, 1961/10. 5–8.
N. n.: *Napló.* *(Dombormű Győr városa részére.)* Magyar Nemzet, 1961. november 12.

1962

Székely Zoltán: A VIII. őszi tárlat Hódmezővásárhelyt. Művészet, 1962/1. 29.
Pogány Ö. Gábor: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrászati anyaga. Népszabadság, 1962. május 29.
• Öt szoborral gazdagodik Győr. Kisalföld, 1962. július 12.
N. n.: Mozaik. (A fóti Gyermekváros új szobrokat kap.) Népszava, 1962. július 17.

N. n.: Új szobrokat kap a fóti Gyermekváros. Pest Megyei Hírlap, 1962. július 17.
N. n.: Napló. (Nagy Sándor a fóti Gyermekvárosba készülő szobra modelljén dolgozik.) Magyar Nemzet, 1962. július 17.
Dömötör János: A IX. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Csongrád Megyei Hírlap, 1962. október 21.

1963

Dömötör János: A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tiszatáj, 1963/11. 5.

1964

• Megkezdik a művésztány kialakítását. Petőfi Népe, 1964. március 1.
N. n.: Új szobrok a fővárosban és vidéken. Magyar Nemzet, 1964. március 7.
Kovács Gyula: Balatoni Nyári Tárlat. Népszava, 1964. június 28.
• Hírek. (Nagy Sándor Játszadózó gyerekek című alkotását a fóti Gyermekvárosban állították fel.), Esti Hírlap, 1964. augusztus. 12.
N. n.: Hírek. (Nagy Sándor Játszadózó gyerekek című szobra a fóti Gyermekvárosban), Pest Megyei Hírlap, 1964. augusztus 13.
Ritly Valéria: A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Magyar Nemzet, 1964. október 27.
Dömötör János: A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Csongrád Megyei Hírlap, 1964. október 29.
Ritly Valéria: Vásárhely tíz éve. Művészet, 1964/10. 14.
Ritly Valéria: A VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás. Magyar Nemzet, 1964. december 12.
Nagy Ildikó: Samu Katalinról. Művészet, 1964/12. 40.

1965

Frank János: A Százados úti művésztelep. Élet és Irodalom, 1965. február 6.
Telepy Katalin: Az 50 éves Százados úti művésztelep kiállítása. Művészet, 1965/2. 12–15.
N. n.: Nagy Sándor művei a vásárhelyi múzeumban. Csongrád Megyei Hírlap, 1965. május 1.
Bolgár Kálmán: X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Magyar Ifjúság, 1965. november 6.

1966

Rozványi Márta: Ketten. *(Nagy Sándor és Gábor Magda műtermében.)* Művészet, 1966/1. 21–23.
Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai. Művészet, 1966/2. 18.

Nemzedékek, 1981, kő, 110×42×40 cm

Kovács Gyula, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Kovács Gyula: Érzelem és állítás. A XII. Vásárhelyi Őszi Tárlaton. Művészet, 1966/2. 22.

Ecsery Elemér: Nagy Sándor műtermében. Művészet, 1966/3. 34–36.

Papp Lajos: Az ember valósága.

A VII. Szegedi Nyári Tárlat. Tiszatáj, 1966/9. 747–750.

Kovács Gyula: Mai magyar képzőművészet, Művészet, 1966/10. 41.

Ritly Valéria: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Magyar Nemzet, 1966. október 22. 4.

Koroknay Gyula: Kevesebb több lenne. Néhány megjegyzés a képzőművészeti alkotástervekről. Kelet-Magyarország, 1966. december 18. Monumentális művészet Pest megyében. Szerk. Ladányi István. Bev. Végvári Lajos, Bp. 1966. 48. 60. 76. 80.

1967

Solymár József: Katalógusbevezető. Nagy Sándor és Berény Ferenc kiállítása. Budapest, Ernst Múzeum, 1967.

Rózsa Gyula: Országos Képzőművészeti Kiállítás Miskolcon. Népszabadság, 1967. január 21.

Ritly Valéria: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Művészet, 1967/1. 42.

Szelesi Zoltán: A VII. Szegedi Tárlat. Művészet, 1967/3. 41–43.

Baranyi Judit: A IX. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás. Művészet, 1967/4. 38–39.

N. n.: (Kiállítási hír.) Pest Megyei Hírlap, 1967. május 25.

• A hét végi kulturális programból. Népszabadság, 1967. június 10.

H. Gy.: Három kiállítás. Magyar Nemzet, 1967. június 17.

Pogány Ö. Gábor: Berényi Ferenc és Nagy Sándor kiállítása a budapesti Ernst Múzeumban.

Jászoknység, 1967/6. 73–76.

N. n.: Hódmezővásárhelyen felavatták Zalka Máté domborművét.

Csongrád Megyei Hírlap, 1967. június 18.

N. n.: Nagy Sándor kiállítása. Népszava, 1967. július 19.

• Hová kerülnek?

Népszabadság, 1967. augusztus 8.

N. n.: Napló. (lvókatat tervezett a sajszენტpéteri általános iskola kertjébe.)

Magyar Nemzet, 1967. augusztus 8.

Egri Mária: Hagyomány és korszerűség Berényi Ferenc festészetében.

Művészet, 1967/9. 42–44.

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós: Nagy Sándor szobrászművész kiállítása. Művészet, 1967/9. 44.

Szij Rezső: Nagy Sándor. Az Alföld képcsarnoka. Alföld, 1967/10. (hátsó borító)

Perneczky Géza: Kisplasztikai Biennále Pécssett.

Magyar Nemzet, 1967. október 14.

N. n.: Napló. Nagy Sándor kiállítása a Tornyai János Múzeumban. Magyar Nemzet, 1967. november 19.

Romváry Ferenc: Az I. Országos Kisplasztikai Biennále.

Jelenkor, 1967/12. 1151.

Demeter Imre: Két színházi este. Film Színház Muzsika, 1967. december 8. 21.

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

1968

Németh Lajos: Modern magyar művészet. Budapest, 1968. 148.

N. n.: Nagy Sándor kiállítása.

Szolnok Megyei Néplap, 1968. február 8.

N. n.: Nagy Sándor kiállítása.

Népszabadság, 1968. február 9.

Egri Mária: Berényi Ferenc és Nagy Sándor kiállítása a Damjanich Múzeumban.

Szolnok Megyei Néplap, 1968. február 4.

Egri Mária: Berényi Ferenc és Nagy Sándor kiállítása Szolnokon.

Népszabadság, 1968. február 9.

Egri Mária: A Munkácsy-díjas.

(Ahogy a művészettörténész látja).

Szolnok Megyei Néplap, 1968. április 18.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti Kiállításon.

Művészet, 1968/5. 16–18.

Pogány Ö. Gábor: *„Dolgozó emberek között.”* Művészet, 1968/5. 33–39.

Kovács Gyula: Dolgozó emberek között. Kortárs, 1968/6. 992–994.

Soós Klára: „50 év a nagy október útján.” Művészet, 1968/8. 39–40.

Ridy Gábor: Szegedi Nyári Tárlat 1968.

Magyar Hírlap, 1968. augusztus 10.

• Szabadtéri szoborkiállítás.

Esti Hírlap, 1968. augusztus 13.

Losonci Miklós: Három kiállítás.

Művészet, 1968/10. 46–47.

N. n.: Megnyílt az Őszi Tárlat.

Hajdú-Bihar Megyei Népujság, 1968. november 26.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat. Művészet, 1968/11. 45.

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története. Új szerzemények I. In: A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. 1967. Pécs, 1968. 219.

Horváth György, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

1969

Horváth György: A X. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás.

Magyar Nemzet, 1969. január 8.

Bajkay Éva: XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Művészet, 1969/2. 46.

Kovács Gyula: Stúdió 1958–1968. Művészet, 1969/4. 6.

Szabó Endre: A X. Szegedi Nyári Tárlatról. Csongrád Megyei Hírlap, 1969. augusztus 17.

Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának jubileumi kiállítása.

(Vázlatos és töredékes emlék-jegyezgetés.)

Művészet, 1969/10. 19.

Telepy Katalin: Szabolcs-Szatmár megye múltja és jelene képzőművészetünkben.

Művészet, 1969/10. 45.

Szabó Endre: A XVI. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

Csongrád Megyei Hírlap, 1969. október 19.

Dömötör János: A XVI. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Békés Megyei Népujság, 1969. november 23.

Rozványi Márta: A X. Szegedi Nyári Tárlatról. Tiszatáj, 1969/11. 1018.

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

1970

Losonci Miklós: Weinacht Péter készülődése.

Művészet, 1970/1. 33.

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennálé.

Művészet, 1970/2. 36.

Dömötör János: Berlini napló.

Csongrád Megyei Hírlap, 1970. április 8.

L. Gy.: „Vakvágány.”

Népszabadság, 1970. június 30.

Kürti László: „Vakvágány.”

Film Színház Muzsika, 1970. július 4. 12.

N. n.: Nemzetközi képzőművészeti kiállítás Nyíregyházán.

Kelet-Magyarország, 1970. szeptember 25.

Magyar Vilmos: A hajdúsági művésztelep és tárлата.

Alföld, 1970/10. 56-58.

Akác László: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Dél-Magyarország, 1970. október 13.

N. n.: Megnyílt a XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Csongrád Megyei Hírlap, 1970. október 13.

Szabó Endre: Mélyülő párbeszéd.

Csongrád Megyei Hírlap, 1970. október 23.

Dömötör János: A Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Népszabadság, 1970. november 11.

Tóth Ervin: Szabolcs-szatmári képzőművészek ungvári kiállításáról,

Szabolcs-szatmári Szemle, 1970/11. 33.

Ambrus Tibor, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

1971

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Alföld, 1971/1. 73–75.

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.

Művészet, 1971/1. 26.

Bodnár Éva: Hajdúsági művésztelep 1970.

Művészet, 1971/1. 27.

Koroknay Gyula: A nyíregyházi képzőművészeti élet 1971 első felében.

Szabolcs-szatmári Szemle, 1971/3. 93–104.

Erdős György: Száz művész küzdelme a maradandóságért.

Kamarakiállítás a Százados úti művésztelepről.

Művészet, 1971/5. 39.

Kovács Gyula: A 17. Vásárhelyi Tárlat.

Művészet, 1971/5. 37.

P. G.: Parasztsors köben, vásznon.

Pál Gyula festőművész és Nagy Sándor

szobrászművész tárlata Nyíregyházán.

Kelet-Magyarország, 1971. június 13.

Szabó Endre: Ígéret és számonkérés.

Csongrád Megyei Hírlap, 1971. július 25.

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerű kérdései. Művészet, 1971/7. 32–38.

N. n.: (Nagy Sándor a Nemzetközi Hajdúsági Művésztelepen alkot.)

Hajdú-Bihari Napló, 1971. augusztus 11.

Kovács Gyula: Nagy Sándor szobrai Nyíregyházán.

Művészet, 1971/12. 47.

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

Losonci Miklós, 1966. évi V. országgyűlési díjazott

^[1]
^[2]

Pest-Buda, 1968–2001, mészkő, 153x85x38 cm

1976

Kancel L.: Utak, irányok,
Irodalmi Szemle, 1976/9.

1977

Kovács Gyula: Két emlékmű
Nyíregyháza főterén.
Művészet, 1977/9. 24–25.

1981

Tarczy Péter: „Az emberről mondunk véleményt.”
Látogatóban Gábor Magdánál és Nagy Sándornál.
Kelet-Magyarország, 1981. július 19.

1982

Losonci Miklós: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor kiállítása.
Budapest, Vas utcai Szabadtéri Galéria, 1982.

Losonci Miklós: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor kiállítása.

Hatvan, Hatvani Galéria, 1982.

Losonci Miklós: Nagy Sándor szobrai Hatvanban.
Hevesi Szemle, 1982/3. 3–5.

Fecske András: Nagy Sándor szobrai.
Új Tükör, 1982. 35/3.

Fecske András: Nagy Sándor.
Népújság, 1982. június 26.

Ember Mária: Két szabadtéri tárlat.
Nagy Sándor szobrai a Vas utcai kertben.
Magyar Nemzet, 1982. június 30.

Á. Sz. J.: Szobrok szabad téren.
Fejér Megyei Hírlap, 1982. július 8.

1983

Orsolya Gállos: VIII. Ungarische
Kleinplastik-Biennale,
Budapester Rundschau, 1983. augusztus. 15.

Moldvay Győző: „A Föld születése.”
Népújság, 1983. szeptember 3.

1984

Speidl Zoltán: A szobrászművész.
Kelet-Magyarország, 1984. november 10.

1985

Bauer György: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor és Hegyi Gábor kiállítása.
Budapest, Csepel, Iskola Galéria, 1985.

Speidl Zoltán: A szobrászművész. *(Interjú)*
In: Szülőhelyünk Szabolcs-Szatmár.
Szerk. Kopka János,
Nyíregyháza, 1985. 329–334.

Rideg Gábor: Hídépítés Szolnokon.
Beszélgetés Berényi Ferencsel.
Művészet, 1985/2. 47.

Heitler László: Jegyzetek
a 40 alkotó év című kiállításról.
Művészet, 1985/7. 7.

1986

Dömötör János: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor kiállítása. Nyíregyháza,
Váci Mihály Művelődési Központ, 1986.

1987

Fecske András: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor kiállítása.
Budapest, Hollósy Galéria, 1987.

1988

Tasnádi Attila: Példázatok humanizmusra.
Nagy Sándor szobrairól.
Népszava, 1988. január 15.

Fábián Gyula: Faluja vele jött.
Képes Újság, 1988. július 18.

1992

Horváth György: Bevezető.
Nagy Sándor kiállítása.
Budapest, Vigadó Galéria, 1992.

Kótai József: Kőszilánkok, önarcképek és akvarellek.
Magyar Nemzet, 1992. december 11.

1993

N. n.: Kitüntetések.
(Magyar Köztársaság Érdemrend Kiskeresztje.)
Új Magyarország, 1993. június 8.

Illés: Egy szobrász születése.
Magyar Nemzet, 1993. július 12.

1994

Papp D. Tibor: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor kiállítása.
Nyíregyháza, Jósza András Múzeum, 1994.

Koroknay Gyula: Háromdimenziós grafikák.
A Munkácsy-díjas Nagy Sándor szobrász
kiállítása a Jósza András Múzeumban.
Kelet-Magyarország, 1994. december 29.

1995

Papp D. Tibor–Bene János: Legyen a város kincse.
Nagy Sándor szobrai és Nyíregyháza.
Kelet-Magyarország, 1995. január 5.

1998

Horváth György: Katalógusbevezető.
Nagy Sándor „Kőből szabadult” című kiállítása. Budapest,
Vigadó Galéria, 1998.

Wehner Tibor: Kerek a csönd. Belülről szabadult.
Nikmond Beáta és Nagy Sándor szobrai.
Magyar Művészeti Fórum, 1998/2. 41–44.

2000

Sz. K(ürti) K(atalin)–W(ehner) T(ibor):

Nagy Sándor.

In: Kortárs Magyar Művészeti Lexikon.

H–Ö. Bp. 2000. 895–896.

2001

Pristyák Irén: A nyíregyházi Városi Galéria és gyűjteménye.

In: Kortárs művészet múzeumi gyűjteményekben. 1988–1999. Bp. 2001. 79–80.

Feledy Balázs: Nagy Sándor-kert.

Demokrata, 2001. június 21.

2002

Szabó Júlia: Kő kövön.

Nagy Sándor szobrai a Körmenyi Galériában.

Új Művészet, 2002/2. 34.

Wehner Tibor: Kőből szabadult szobrok.

Nagy Sándor szobrászművész alkotásai.

Új Művészet, 2002/2. 35–36.

Vénusz, 1995, bazalt, 18×6×4 cm

Örökváltság emlékoszlop, 1975, mészkő, 242×92×80 cm ►

Köszönet illeti mindazokat, akik fáradhatatlanul dolgoztak azért, hogy e könyv a lehető legjobb minőségben készülhessen el. A tanulmány szerzője, a művészettörténészek, a szerkesztők, a lektorok és szaktanácsadók, a nyomdai előkészítést és a nyomdai munkát végzők, mellett köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik előzetesen is bizalmukban részesítették ezen törekvésünket.

A kiadó egyben köszönetét fejezi ki a könyv létrejöttéhez nyújtott támogatásért:

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Budapest XIV. ker. Zuglói Önkormányzata

Hilltop Neszmély Rt.

© Köröendi Galéria Budapest
Wehner Tibor: Nagy Sándor
ISSN 1219 4506
ISBN 963 204 728 1

A könyvet szerkesztette:
CSÁK FERENC
művészettörténész

A tanulmányt írta:
WEHNER TIBOR
művészettörténész

A fénykép felvételeket készítette:
SEPSI SZÜCS LEVENTE
CSÁK FERENC

Kiadó:
Köröendi Galéria (Color Team Kft.)

• H-1055 Budapest, Falk Miksa u. 7.
Tel.: 269-0763 • Fax: 269-0763

• H-1146 Budapest, Thököly út 41.
Tel.: 252-0116, 467-0401 • Fax: 467-0400
• H-9400 Sopron, Templom u. 18.

Tel.: 06-99 524-012 • Fax: 06-99 524-013
E-mail: kormendigaleria@mail.datanet.hu
Honlap: www.kormendigaleria.hu

A kiadásért felel:
dr. KÖRMENDI ANNA

A fordítást készítette:
ANNABEL BARBER (angol)
NEMES BETTINA (német)

Az kiállítás- és az irodalomjegyzéket szerkesztette:
RÉVÉSZ EMESE
művészettörténész

Nyomdai előkészítés:
ProgEn Kft.

Tipográfiai és grafikai terv:
SIMON ZSOLT

Nyomdai munkálatok:
CODEX PRINT Kft.

Felelős vezető:
RHOM SÁNDOR

A címlapon:
Nagy Sándor: Vénusz kézzel,
1965, mészkő, 63×33×10 cm

A hátlapon:
Nagy Sándor: Vénusz kompozíció,
1965, mészkő, 92×43×24 cm

Tartalom

Wehner Tibor: Nagy Sándor	5
Idolok	17
Tibor Wehner: Sándor Nagy	75
Figurációk	82
Tibor Wehner: Sándor Nagy	93
Fejek	105
Életrajz	157
Biography	157
Díjak	158
Prizes	159
Művek közgyűjteményekben	160
Művek magángyűjteményekben	160
Public Collections with Works by Nagy Sándor	161
Private Collections with Works by Nagy Sándor	161
Egyéni kiállítások	162
One-Man Exhibitions	163
Jelentősebb csoportos kiállítások	164
Major Group Exhibitions	165
Köztéren, középületben elhelyezett monumentális művek:	166
Works in Public Places	167
Bibliográfia	168

Körmendi Galéria és Kiadó gondozásában megjelent könyvek

Megjelent könyvei:

<i>Bay–Boros–Murádin:</i>	Thorma
<i>Válogatás a Körmendi–Csák Kortárs Magyar Képzőművészeti Gyűjteményből:</i>	Kortárs Magyar Művészet
<i>S. Nagy Katalin:</i>	Németh Géza
<i>Láncz Sándor:</i>	Gerzson Pál
<i>Pereházy Károly:</i>	Kovács József
<i>Körner–Mezei–Hegyi–Sík:</i>	Csáji Attila
<i>Kovalovszky Márta:</i>	Birkás István
<i>Mezei Ottó:</i>	Schéner Mihály
<i>Csák Ferenc:</i>	A jövő csillagai
<i>Mezei Ottó:</i>	Orosz Gellért
<i>Pataki Gábor–Matits Ferenc:</i>	Hegyi György
<i>Feledy Balázs:</i>	Kádár György
<i>Wehner Tibor:</i>	Paizs László
<i>Szabó György:</i>	Mácsai István
<i>Wehner Tibor:</i>	Nagy Sándor

Előkészületben lévő könyvek:

<i>Bereczky Loránd–Csák Máté:</i>	Schéner trilógia
<i>Aradi Nóra:</i>	Barna Miklós
<i>Mezei Ottó:</i>	Papp Oszkár
<i>Mezei Ottó:</i>	Veress Pál
<i>Egri Mária:</i>	Szabó Zoltán
<i>Aszalós Endre:</i>	Turcsán Miklós
<i>Szabó Júlia:</i>	Gádor Magda

ISSN 1219 4506

9 632047 281152

KÖRMENDI GALÉRIA
BUDA PEST
2002

